

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se întorc.
INȘERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri: în Viena: M. Debes, Heinrich Schickel, Rudolf Mosse, A. Oppel; în München: Anton Oppel; în Budapesta: A. V. Hildberger, Eckstein Bernat; în București: Agenția Havaș, Succursale de România; în Hamburg: Karoisi & Liehmann.
Prețul inserțiilor: o serie săptămânală pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicările mai dese după tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 16)

„Gazeta” ieșe în ziua care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colecteri.
Abonamentul pentru Brașov administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 84.—Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 16 (28) Aprilie

1895.

Sinódele și politica guvernului.

Brașov, 15 Aprilie v. 1895.

Săptămâna aceasta a fost a Sinódelor. Conform statutului organic se întruniră Dumineca trecută în Sibiu, Arad și Caransebeș Sinódele dieceselor provinciei bisericei române gr. or. din Transilvania și Ungaria. Discursurile de deschidere ale Arhierilor aruncă o lumină oarecare asupra stării generale a dieceselor, iar raporturile Consistoriilor ne arată amănunțit cele ce s'au lucrat ori s'au întreprins pe terenul bisericesc, școlar și fundational mai ales din primăvara trecută încôce. De un interes deosebit sunt raporturile școlare, din cari putem să vedem progresul ce l'a făcut învățământul nostru în școlile confesionale. Din norocire s'a dovedit și de astă-dată, că în mânia tuturor piedecilor, ce ni-se pun, totuși înaintăm în unele locuri mai mult, în altele mai puțin. Altă întrebare însă este, decât, având în vedere marile trebuințe ale timpului, putem să fim mulțumiți cu progresul cât se dovedește, că l'am făcut?

Mai jos împărțim cetitorilor noștri vorbirile Arhierilor, dintre cari aceea a Episcopului Aradului este de o însemnată deosebită, fiind că cuprinde o dare de seamă amănunțită asupra activității sale dela 1875 până azi. În numărul viitor vom da o iconă a stării dieceselor amintite după cum se oglindesc în rapórturile consistoriale și vom arăta hotăririle cele mai de căpetenie ale Sinódelor.

Pentru azi ne mărginim a aminti numai faptul întristător, că politica stăpânirii ungurești și-a vîrît cînda în Sinodul archidiecesan.

A venit dela Pesta poruncă la Sibiu, ca asesorul consistorial Nic. Cristea, care și-a împlinit pedepsa ce i s'a dictat în procesul Memorandumului, să fiă aspru dojenit pentru

activitatea sa politică de cătră superioritatea bisericească, și să fiă „oprit pe viitor dela asemenea ingerințe străine de oficiul său”. Și Metropolitanul cu Consistorul n'au avut alt lucru decât a se închina acestei porunci volnice și contrare libertății cetățenești, și a stăruia ca și Sinodul să se plece dinaintea ei, ceea ce, din nenorocire, s'a și întîmplat într'o sedință secretă, deși numai cu 2 voturi majoritate.

Intrebăm acuma, că ore acestă dojană dată unui preot român, care se folosese de dreptul său de a se interesa de sorțea neamului său, după cum îi dictă conștiința, pote ave alt înțeles, decât că Metropolitanul, consistoriul și majoritatea Sinodului inși-și recunosc, că Românul nu se pote bucura de scutul legilor în acest stat?

Oare ce ar dice arhierii catolic și protestanți unguri, când li-s'ar cere să oprescă pe preoții lor de a mai face politică opozițională guvernului? De sigur că ar rîde în față ministrilor și li-ar spune, că s'au prea obrăncit: li-ar spune că preoții nu sunt slugile lor și că ei, Arhierii, n'au chiamarea de a face servicii polițienesce guvernului, li-ar arăta, că până când mai există constituția și legi, ei nu vor suferi ca ministrii să-și bată joc de ele și să vrea să desbrace pe preoți de dreptul lor de cetățeni.

E trist și dureros, că în Sibiu nu i s'a dat guvernului un răspuns demn și românesc și că presiunea și amenințările acestuia au învins. Acesta nu numai că nu va folosi cauzei bisericei și națiunii noastre, d'era, tare ne temem, că va încuraja și mai mult pe dușmanii noștri în pornirile lor nenorocite.

Zadarnice vor rămâne toate silințele de a mainta interesele noastre bisericesce-naționale și învățământul nostru românesc, decât de câte-ori ajunge lucrul la frântul pă-

nei, ne vom închina puterii brutale și vom suferi, ca să ni-se încalce drepturile de cătră dușmanii bisericei și ai națiunii noastre, cari printr'asta nu urmăresc alt scop, decât de a ne face cu neputință să ne apărăm în contra volnicilor, a asupririlor și a nedreptăților, de-a ne împedeca să continuăm lupta pentru egala îndreptățire națională.

D'era tóte uneltirile dușmanilor și tóte slăbiciunile celor din sinul nostru nu vor fi în stare să clatine credința noastră în izbînda cauzei sfinte a românismului, nu vor fi în stare a ne face să lăsăm nici cât negru sub unghia din dreptul nostru cetățenesc, de a face politică în acest stat așa cum cer interesele de viață ale națiunii noastre.

Nunciul papal Agliardi în Ungaria.

Săptămâna trecută a venit în Ungaria nunciul papal Agliardi, făcînd mai întîi vizită primatului Vaszary în Strigoniu, unde a petrecut 2 zile. După acesta a mers la Oradea mare ca să viziteze pe episcopul-cardinal Schlauch. Cu această ocaziune nunciul a făcut o vizită și episcopului greco-catolic Pavel Domnesce credința generală, că Agliardi a fost incredințat de Papa, să se consulte cu prelații catolici asupra situațiunii politice-bisericesce actuale din Ungaria.

Din incidentul venirii nunciului, diarul german „Münchener Allgemeine Zeitung” publică următorul articol interesant asupra misiunii lui în Ungaria:

Cabinetul Banffy nu are puterea, de a primi lupta anunțată de nunciu, și stă numai în poziția de apărare contra clericalismului năvalitor. Visitele, ce le-a schimbat Agliardi cu ministrul de culte, nicîdecum nu vor fi în stare să netedescă divergențele și neînțelegerile. Ca dovadă pentru acesta pot servi *părerile politice*, pe cari

le-a exprimat nunciul în convorbirile sale cu personalități de valoare.

El dișe în mod deschis, că după părerea sa majoritatea actuală din parlament nu coreșpunde dispoziției, ce domnesce în țară, și că el speră o schimbare radicală a situațiunii politice dela viitoare alegeri(!?)

Representantul Papei merse însă și mai departe: el contestă dreptul ce și-l atribuie Maghiarii, că de 28 de ani încôce ei ar fi națiunea conducătoare în țară. Papa, dice nunciul, în constituții bisericesce nu recunosc conducerea unei singure naționalități; tóte națiunile din Ungaria sunt înaintea lui egale, și chemarea Papei este de-a apăra pe cei slabi contra celor mai tari. Dacă guvernul ungar nu se va întoroe de pe calea apucată, atunci biserica e hotărîtă de a se rădima pe naționalitățile nemaghiare.

Și mai departe: Agliardi se pronunță și asupra modului, cum Papa voiesce și doresce să fiă ocupate scaunele episcopesci. Nu acela este chiamat să fiă episcop, care e gata să apere și susțină autoritatea guvernului față cu semințiile nemaghiare, ci acela, care se simte una cu credința și cu naționalitatea credincioșilor incredințați lui.

Din aceste se pote vedea, că celerita nunciului papal Agliardi formeză un punct însemnat în istoria Ungariei. Majoritatea magnatilor ungari, cari vor vota pentru proiectele bisericesce-politice încă neprimite, se va imputina, și lupta contra ministerului se va începe cu o mai mare vehemență.

Deschiderea Sinodului Archidiecesan.

Dumineca trecută s'a deschis cu solemnitate obiceiuită Sinodul archidiecesan în sala cea mare a Seminarului Andreian din Sibiu.

Cuvîntul de deschidere l'a ținut I. P. S. Sa Metropolitan Miron Romanul. Vorbirea prea Sântiei Sale a fost de rîndul acesta plină de plîngerî. El dișe, că de când stă în fruntea archidiecesei s'a desbrăcat de multe iluziuni, ce și le făcea la început, contînd la o însuflețire generală; instituțiile bisericesce create prin statutul organic, n'au produs rezultatele sperate de în-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Paserile noastre și legendele lor.

D-l S. Fl. Marian, membru al Academiei Române din București și profesor de limba română la gimnaziul superior gr. or. din Suceva (în Bucovina), a scris de sub tipar o carte de mare preț, intitulată „Ornitologia poporană română”. În această carte, care a fost premiata din partea Academiei Române cu 5000 lei, sunt descrise tóte paserile, ce se găsesc în părțile locuite de Români, împreună cu proverbele, credințele și legendele poporului român despre ele.

Dintre aceste frumoase legende reproducem aci următoarele două, cari sunt culese dela poporul român din Bucovina:

Rîndunica.

Rîndunica, care ne anunță mult do-

rita și iubita primăvară, care dela sosirea și până la depărtarea ei din țările noastre, este un óspe nedespărțit și foarte plăcut ómenilor, făcîndu-și cuibul său de comun în podurile caselor, se vede, că din cele mai vechi și mai depărtate timpuri a fost tot-deuna întîmpinată de Român cu esclamații de bucurie și însuflețire, cum e și în ziua de astăzi.

Multe și interesante sunt datinele și credințele Românilor despre densa. Și pote că ea este unica păsere, despre care poporul român a păstrat mai multe legende foarte frumoase.

Una dintre aceste legende spune, că a fost odată o fată, careia, murindu-i părinții, nu i-a rămas altă moștenire dela densii, decât numai o turmă de oi și un cățel.

Într'o zi... ce-i vine fetei acesteia prin minte?... se îmbracă în haine bărbătesce, ia oile și cățelul cu densa și se duce într'un munte. În muntele acela, mergînd ea cu oile și cu cățelul tot înainte, tot mai departe, étă că dela un timp se întel-

nesce cu un fecior de smeu, care păsea și el o turmă de oi.

Fiind fata îmbrăcată în haine bărbătesce și purtînd cușmă pe cap, feciorul nu putu s'o cunoască: fată e ori fecior? D'era și fata nu i'a spus nimic nicî-odată, măcar că, de cum s'a întîlnit ea cu densul, păseceau oile împreună și în fiă-care s'era se ducea și ea cu oile și cu cățelul de mas la curțile smeului.

Însă feciorul, nevenindu-i la socotelă, mai de multe-ori spuse maicei sale, că lui nu i-se prea pare de fîrtatul său de cioabănie... el crede, că acesta trebuie să fiă fată și nu fecior, căci așa îl arată vorba și fața lui cea muerescă.

Dela o vreme, vădîndu-se smeioica cinoaită și întrebata de feciorul său, dișe:

— D'era fîrtatul t'eu de cioabănie va fi fată, după cum presupui tu, eu îndată îl voi cunoșce, căci de s'era, când se duce să se culce, am să-i pun sub perină „brăbănoac(*)” și el de-a fi să fiă fată, brăbănoacul

*) În unele părți ale Bucovinei numesc Românii planta: Vinca minor, germ. Immergrün, „brăbănoac” și „brăbănoac”, ér în altele „brăbănoac”.

până dimineța se va păta, ér de a fi să fiă fecior, atunci brăbănoacul va rămăne așa cum l'oi pune.

Cum a diș smeioica, așa a și făcut.

Când a început să însereze bine, coala pe vremea culcatului, a pus brăbănoac sub perina fetei, pe care se culca.

Însă cățelul fetei fiind năsdăran și sciind prea bine, cu ce gânduri se portă smeioica, dișe încă de cu ziua stăpânei sale:

— Scumpa mea stăpână! smeioica are să-ți puie des'era sub perina brăbănoac, prin mijlocul căruia voiesce ea să scie: de ești fată ori fecior? Dacă acuma domnia-ta voiesce să nu ți-se întemple nimica rău, te sfătuesc ca atunci, când vei merge să te culci, să scoți brăbănoacul de sub perină și să-l pui d'asupra pe perină și acolo să-l lași apoi până a doua zi de dimineța, când să-l pui éră la locul lui și apoi să ieși afară din casă. De nu mă vei asculta și de nu vei face așa, cum te învăț eu, atunci să scii, că ai să pățesci una ne mai pățită!

Așa a diș cățelul și stăpână-sa l'a ascultat, și coala când a mers, ca să se

temeiătorii lor. În sinul bisericii se încuibă răul indefentismului și spiritul de partidă; sunt slăbite legăturile de credință și de disciplină, mai ales prin o răcică mare față de ortoxia și prin cochetarea cu alte elemente. Ale noastre — și Metropolitul — sunt hulite chiar de ai noștri; ale altora sunt cruțate și chiar laudate de ai noștri. Abia se mai întâmplă în biserică vre-o alegere, care să nu lase urme de amarăciuni.

La sfârșit Escelența sa accentuă, că fiii bisericii sunt divizați, în mare parte reci și indiferenți față cu biserică. Apelază apoi la membri Sinodului, ca să conclueze cu toții la stîrpirea celor rele și pentru restabilirea celor bune.

„Pesimismul în biserică“. În articolul publicat sub acest titlu în nr. de ieri, Sâmbătă, al foiei noastre, s'a strecurat, într-o parte a ediției, o regretabilă eroră, dîcîndu-se, în citațiunea făcută din vorbirea Metropolitului Miron Romanul, pe colona a 3-a rîndului 17 de jos în sus: „stîrpirea celor bune și delăturarea celor rele“, în loc de a-se dîce corect: restabilirea celor bune și stîrpirea și delăturarea celor rele.

Vorbirea episcopului Mețianu,

ținută la deschiderea sesiunii ordinare a Sinodului eparchiei Arad.

Cuvîntarea rostită de Prea Sînția Sa părintele Episcop al Aradului este și de aceea însemnată pentru-că la acest sinod s'au împlinit 20 de ani, de când Prea Sînția Sa a fost chemat la conducerea eparchiei Aradului.

Imprejurarea acesta îndemnat pe Prea Sînția Sa să facă o dare de semă amenunțită asupra rezultatelor activității sale, în decursul acestor 20 de ani.

Prea Sînția Sa constată, de-o parte, rezultatele îmbucurătoare câștigate prin lucrarea comună, pe temeiul sinodalității recăștigate de marele arhieru br. Șaguna, de altă parte arată și greutățile și cercările, cari au fost o pedecă pentru dobîndirea unor rezultate și mai îmbucurătoare.

Arată luptele purtate de biserică cu guvernul; la 1875 pentru înființarea unui fond de pensiuie confesional; la 1879 și 1883 în contra proiectelor de lege pentru introducerea limbei maghiare în școlile populare și medii; la 1885 pentru înființarea unui gimnasiu român confesional în Arad; la 1891 contra Kișdedovurilor; la 1893 în afacerea legii privitoare la salariile învățătoresci, ér la 1894 contra introducerii căsătoriei și a matriculelor civile.

Arată apoi îmbunătățirile mai însemnate în starea diecesei dela 1895 încôce. Institutul pedagogic-teologic nu era în stare corîspundătoare ce rîntelor, decî s'a zidit un edificiu

mai corespondător. În anul 1876 s'au înmulțit cursurile preparandiale, s'a sporit numărul profesorilor, s'au îmbunătățit dotațiunile etc. S'au dat 3 stipendii pentru tineri, spre a se pregăti pentru profesură. La 1877 Episcopul a înființat un alumneu pentru preparanđi; tot atunci a introdus și pregătirea de învățătoare pentru școlile de fete. Stăruind pentru îmbunătățirea dotațiunei învățătoresci, n'a uitat nici de sörtea preoțimeii și la 1877 a înființat și „fondul preoțesc“, a cărui capital se urcă până acuma la 260,000 fl. Tot atunci s'au delăturat piedecile pentru primirea fundațiunei Birta de 48,000 fl., care a crescut la 60,000 fl., și din care se dau 12 stipendii a 200 fl. În 1878 s'a cumpărat casa delângă reședința pentru cancelaria consistorială; în 1879 s'a rezidit reședința episcopescă. Tot în 1878 s'a înființat și tipografia diecesană, donată de Prea Sînția Sa diecesei, care a mai adunat și un capital de peste 30,000 fl., merit pentru un institut superior de cultură în diecesă.

În 1883 s'a dobîndit primirea a doi elevi din diecesa Aradului în seminarul clerical din Cernăuți pe speșele fondului religios bucovinien. Tot în 1883 s'a clădit seminarul diecesan pe locul donat de baronesa Sina la intervenirea P. S. Sale, și s'a cumpărat o casă lângă acel loc, care s'a străformat într'un alumneu pedagogic. Êta își cum continui și încheiă *) Prea Sînția Sa vorbirea:

În anul următor 1884 s'a început și primul proces de despărțire ierarhică al comunei Chinez, care trecînd prin toate instanțele, în 1889 s'a terminat în favoarea noastră, formînd tot-odată un precedent favorabil și pentru celelalte asemenea procese urmînde.

După aceea în al doilea rînd s'au mai intentat asemenea procese și pentru comunele Mehală, Pojejena și Ciacova, dintre cari cele două dintâi, éráși s'au terminat în favoarea noastră, ér al treilea încă e pendinte.

În fine în rîndul al treilea s'au intentat atari procese pentru comunele: Fenlac, Sarafola, Sân-Nicolaul-mare, Margita și Deliblata, cari sunt în curgere. În toate aceste comune sunt circa 20,000 suflete române și cu o avere parochială de peste 200,000 fl.

În 1887 s'au delăturat vechile pedici și greutăți, ce se opuneau justei noastre ingerințe în administrațiunea S. noastre mănăstirii Hodoș-Bodrog. Tot în anul 1887, s'a înființat un fond de asigurare clădirilor bisericesci și școlare contra focului, care până acuma a crescut aproape la 30,000 fl.

*) A se vedé și N-rii 82 și 83 ai „Gazetei Transilvaniei“ din a. c.

În anul următor 1888, într'u eternisarea glorioșei domniri de 40 ani a Majestății Sale, Prea grațiosului nostru Impérat și Rege Francisc Iosif I., din colecte benevole am înființat un fond gimnasial, care până acuma ajunsese suma modestă de peste 7000 fl.

În 1889 s'a înființat aici în centru, parte din colecte, parte din unele ajutóre diecesane, o școlă de fete nu numai pentru buna creștere a fetitelor frunțașilor noștri din jur, dér și pentru pregătirea de învățătoare. Acastă școlă ajunsese a dispune și de un local propriu, provédut cu aranjamentul recerut.

În timpul mai nou s'a mai adaus la cele trei cursuri preparandiale și un al patrulea curs, apoi s'a mai înființat lângă aceste patru cursuri și un curs pregătitor, precum și o școlă practică. Töte acestea și ca să nu se pötă institutul nostru excepționa din partea organelor statului, dér și ca să corîspundă tot mai mult așteptărilor și trebuințelor noastre.

În anul următor 1890, observându-se o reducere simțită a procentelor dela capitalele elocate, ér de altă parte, védîndu-se un curent nou de colonisări, am folosit ocașiunea, când statul a pus la vânzare unele complexe de pămînt, de am cumpărat și pe sama diecesei noastre mai întâi în S. Mihai și Chișoda un complex de 2025 jugere cu 256.700 fl. în condițiuni favorabile de a să plăti în anuități de 20 ani.

Tot atunci și sub aceleși condițiuni a cumpărat diecesa, și pe séma comnelor: Pétirș, Cuveșdia, Dorgoș și Zăbalț, la olaltă 1400 jugere, cu preț de 49,645 fl.

Și după aceea a mai cumpărat diecesa pentru sine la Secaș și Giriș alte complexe de 1120 jugere, cu preț de 119,500 florinți.

Ast-fel dér diecesa a cumpărat pe séma sa de tot 3145 jugere, cu preț de 376,200 fl., ér pe séma parochielor 1400 jugere, cu preț de 49,645 fl., la olaltă 4545 jugere, cu 425,845 fl.

Aceste cumpărări nu numai asigură mai bine capitalele investite și procentele mai bune, dér mai contribuie și la ridicarea încrederii poporului în noi însine védînd, că și biserică sa are realități, ca și alte biserică din patrie.

Cătră acestea a mai venit în administrațiunea diecesei și pămîntul fundațiunei Teodor Papp de vre-o 1200 jugere.

Afară de aceste realități, după datele ce avem, în cursul celor 10 ani din urmă, s'au procurat în mai multe parochii 1297½ jugere de pămînt cu circa 150 fl. jugerul, în valóre de 194.550 fl.

În asemenea măsură îmbucurătoare s'au sporit și fundațiunile de stipendii în cei 20 de ani din urmă, mai ales prin cele două fundațiuni mai însemnate, a fericitei Elena G. Birta, și a fericitului Teodor Papp, așa, că pe când diecesa mai nainte cu 20 de ani nu dispunea decât de un singur știpendiu din fundațiunea Palfy, astăzi dispune de 3 stipendii diecesane de

câte 400 fl., de 12 stipendii de câte 200 fl. și de alte 30 dela câte 50 până la câte 300 fl.; de tot dér de 45 de stipendii.

În anul trecut 1894, s'au ameliorat lefile învățătoresci, ridicându-se la minimul de 300 fl. prescriș de lege mai preste tot în diecesă cu excepțiunea unor parochii de tot mic și sêrace, cari au rēmas avizate la ajutorul diecesei.

În decursul celor 20 de ani din urmă, s'au zidit 104 biserică noue, și s'au reparat 205 dintre cele vechi.

S'au zidit 150 școle noue și s'au reparat 84 din cele vechi.

Astfel școlile noastre încă s'au sporit în mod îmbucurător, căci pe când înainte cu 20 de ani aveam numai 503 școle, astăzi avem 653, prin urmare un spor de 150 școle, și de toți atăția învățătoari, provéduti cu dotațiunea recerută.

Și ceea ce este și mai îmbucurător, că pe lângă töte cercările și necazurile, până acum n'am perdut nici una din școlile noastre confesional.

În asemenea mod îmbucurător s'au sporit și capitalele bisericesci și școlare, atât în diecesă, cât și în centru, căci astăzi avem în diecesă: capitale bisericesci 956,559 fl. 45 cr., capitale școlare 123,948 fl. Valórea celor 1297½ jugere pămînt procurate pentru biserică a 150 fl. = 194,550 fl. Cătră acestea adăugînd speșele zidirii celor 105 biserică noue, cu câte 7000 fl. = 735,000 fl.; speșele reparării celor 205 biserică a 1000 fl. = 205,000 fl.; speșele zidirii celor 150 școle noue, cu câte 2500 fl. una, în sumă de 375,000 fl.; apoi ale celor 84 școle reparate cu 500 fl. = 42,000 fl. La olaltă dau suma de: 2.632,057 fl. 45 cr. Din care detragînd capitalul, de ce s'a aflat înainte de 20 de ani, astăzi se arată un spor de 2.051,271 fl. 40 cr.

În centru la diecesă avem astăzi capitalul tuturor fondurilor de 919,861 fl. 84 cr. Dēcă vom adăuga speșele zidirii Seminarului și ale Alumneului numai cu 100,000 florinți; speșele zidirii casei de chirie din drépta bisericii catedrale numai cu 30,000 florinți; apoi rezidirea reședinței și cumpărarea caselor de cancelarii consistoriale numai cu 30,000 fl.: reiese suma de: 1.079,861 fl. Din care detragînd capitalul fondurilor diecesane, ce se afla la 1875 cu 38.687 fl. 16 cr., apoi capitalul primit la 1884 din fondurile foste comune, cu 399,389 fl. 20½ cr., de tot: 438,076 fl. 36½ cr.: — și în centru la diecesă rezultă un spor de 641,795 fl. 47½ cr., afară de ce s'a spesat pentru susținerea organismului și a institutelor diecesane.

Afară de acestea, precum am amintit în darea mea de semă din 1885, am pus förtă mare pond și pe luminarea și instruirea poporului, și așa nu numai în număróșele mele visitațiuni canonice aproape în întreaga diecesă am adresat cuvinte de învățatură poporului, dér și peste acelea în toți anii la sêrbările naserii Domnului, la ale anului nou, și la ale învierii Domnului; ér la câte 2—3 ani și la începutul prele-

culce, aflînd brăbănocul sub perină, l'a pus ér pe perină și apoi s'a culcat. Êr a doua di dimineața l'a pus ér sub perină și apoi eșînd din casă și luându-și oile și cățelul, se duse în trebăși la păscut.

Dér n'a apucat bine a eși din casă, când smeioica se duse să vadă ce-i?... cum e brăbănocul?... Brăbănocul însă era mai verde și mai frumos de cum îl pusesese ea de cu sêrá. Védîndu-l ast-fel, a cređut smeioica, că fata nu e fată, ci fecior. Decî spune feciorului său, că fêrtatul lui de ciobănie nu e fată, după cum socotesce el, ci fecior, căci așa a arătat brăbănocul, pe care i l'a pus sub perină.

Feciorul smeioicei, auđînd acesta își luă și el oile și se duse cu dênsele la păscut pe urma fetei, fără să-i plesnescă măcar prin minte, că n'ar fi drept ceea ce i-a spus maică-sa.

Fata însă védîndu-se scăpată din cursă, ce i-se întinsese, luându-se cu feciorul, cu oile și cu cățelul său, se duse, se duse, până ce ajunsese la o mare. Aici apoi s'a oprit ea și luându-și rēmas bun dela feciorul smeioicei și dând cu un toiag asu-

pra apei, apa s'a despărțit în două, și așa a trecut ea cu turma sa de cea parte, fără ca să i-se întempe vre-un réu, cât e negru sub unghie.

Feciorul smeioicei și cu oile sale a rēmas de astă parte de apă.

Ajungînd de cealaltă parte și după ce s'au împreunat acuma éráși valurile apei, și-a luat fata cușma de pe cap și atunci i-a căđut pêrul cel de aur până la brău.

Feciorul smeioicei, védîndu-o, că i fată și încă așa de frumoasă, nu scia pe ce lume e de scărbă, că a scăpat-o din mână. și fără a mai pierde mult timp se întorse acasă și spuse maicei sale cum l'a amăgit, povestindu-i töte din fir în pîr, că fêrtatul său de ciobănie nu e fecior, ci fată și încă cu pêrul de aur. Dér ce folos, că ea a trecut acuma peste mare, împreună cu oile sale și el nu o mai pöte urmări.

Smeioica, auđînd acesta, dișe feciorului să nu se mai supere de giaba, căci ea va afla un mijloc, prin care s'o pötă urmări și prinde. Și într'u adevêr, că maică-sa îi făcú o corabiă mare, pe care smeul, după sfatul ei, o încărcă cu fel de fel de marfă

scumpă, și astfel, încărcată cum era, se porni cu dênse, ca să afle pe fată.

După ce se porni el acum, merse cât merse, pe apa cea mare, prin care a trecut fata, până ce ajunsese la mal. Acolo apoi se oprim.

Mulțime de ómeni, care dela cine și prin cine auđise, că în corabia acesta se află o mulțime de marfă scumpă, alergară din töte părțile, să cumpere câte una al'a dela stăpânul ei.

Êta că în urmă de unde și până unde, vine și fata cea cu pêrul de aur și intră și ea în corabia, să vadă ce fel de marfură se află într'însa?

Dér... atăta i-a trebuit smeului!... Mai mult nimic!... Cum o vede înăuntru deauna pornesce corabia dela mal și... pe ici încolo i-i drumul!

Fata cunoșce și ea acuma în ce cursă a picat și se pricepe, că nu i chip de scăpare.... Cêrcă ea ce cêrcă să scape, dér înzadar!... Corabia era acum cine scie unde de mal.

— De gêba te mai trudesce, căci de acuma înainte n'ai să-mi mai scapi din

mână! — dișe smeul, după-ce s'a védut la largul seu.

Fata, mai auđînd încă și acesta, ce să faci?... ia inelul său de argint și aruncându-l în apă, dișe:

— Când vei afla tu inelul acesta, atunci voi vorbi eu cu tine!

Dér smeul se părea, că nici n'o aude. El mergea cu corabia înainte, fără să-i pese ceva de cuvintele ei.

După-ce ajunsese acuma la mal, luă pe fată și ducînd-o acasă se cunună cu dênse.

Fata însă își ținu cuvîntul... Ea nu vorbea cu smeul nimic, ori și cât se necăja s'o înduplicate, ca să vorbescă. Cu smeioica și cu cumnatele sale, — căci smeul avea și surori, — și ceilalți curtenți vorbea, însă cu smeul nici-odată.

Acastă tăcere a ținut tot așa mai lung timp.

Êta că într'o di, mergînd nisce pescari în apa cea mare și pescuind o mulțime de pesci, aduse și vëndură și smeului o parte din aceștia.

Smeul, adecă feciorul smeioicei, după ce cumpără pescii, se dete singur să-i cu-

gerilor școlare, am mai trimis și cărți pastorale instructive pentru cler și popor tuturor parohiilor. Ce rezultate vor fi mai avute toate acestea, mai bine veți ști Domnule Vósce.

Acestea ar fi în general străduințele și rezultatele mai însemnate, din decursul celor 20 de ani din urmă, în folosul bisericii, al patriei și al națiunii noastre.

Ar fi îmbucurătoare aceste și alte asemenea rezultate modeste aici neamintite, mai ales de prin singuraticile parohii, decât nu ar fi prea puține față de cerințele timpului, și decât de altă parte nu ar fi conturbate și chiar paralizate de alte rele prea îngrijitoare, și am pute dice cu s. scriptură: „Dă-mi cinci tătăni ni-ai dat, etă i-am mei sport cu alți cinci“; în împrejurările de față însă, când observăm cum-o pe lângă toate vederile unora, că totul s'ar fi pierdut și n'am mai avea ce pierde; când an de an se repeșesc cercările asupra pozițiunii noastre, asupra scutului și adăpostului nostru, a bisericii noastre străbune, cum ne vom pute bucura chiar și de mai însemnate rezultate? Cum ne vom pute bucura, când vedem cum că contra tuturor protestelor noastre și ale altor biserici mai cu influință din patrie, proiectul despre căsătoria civilă și matricule, au devenit legi obligătoare pentru toți; când vedem cele ce se urmăz și cu școlile noastre confesionale, din partea organelor de stat.

Intre asemenea împrejurări, dureri grele apasă sufletul nostru, și decât ne mai rămâne vre-o consolare, aceea este credința în Dumnezeu și în vitalitatea bisericii noastre, care de-a-lungul vécurilor, — a mai trecut prin multe asemenea cercări grele, și nu numai nu s'a periclitat, ci a ieșit pururea victoriosă.

Și într'adevăr! Decă noi, clerul și poporul, d-lor deputați, ne vom considera de ceea ce suntem, de membrii unei și aceleși familii, decât ne vom întruni cu toți în jurul familiei noastre, și vom conlucra cu energia și înțelepciunea recerută la apărarea și cultivarea moșiei strămoșescă, biserica noastră națională, scutul și adăpostul nostru, — atunci nu avem a ne teme, căci scris este, că nici porțile infernului nu o vor devinge.

Precum vedeți d-lor deputați, astăzi ca nici-odată, ni-se impune tuturor marea datorință, de a conlucra cu toții, cu zel și înțelepciune la ocrotirea bisericii străbune, de relele, ce o amenință; și apoi o întări mai întâi între noi și între ceilalți ai noștri, pe unde ajungem unul fiă-carele, legătura dragostei evanghelice, și credința în Dumnezeu, făcându-ne toți — ca și fericiții părinți ai sinodelor din vechime — apostoli binevestitori prin fapte și cuvinte ai conservării și dezvoltării simțului religios în clerul și poporul nostru.

Așa au făcut creștinii cei buni totdeauna dela întemeierea creștinătății, espunându-și unii chiar și viața, ceea ce la noi nu se cere, căci au trecut acele timpuri triste. Acei fericiți creștini, câte le-au auzit

și le-au învățat dela apostolii Domnului, ei le-au inspirat mai întâi celor din jurul lor, apoi și celor din depărtare, și astfel au cultivat focul cel sacru al dragostei evanghelice al credinței, și speranței: bazele biserice creștine. Așa au făcut d-lor deputați și fericiții noștri părinți și astfel ne-au conservat și ne-au lăsat biserica strămoșescă, de cea mai prețioasă moștenire.

Și într'adevăr, care altă moștenire părintescă am fi conservat-o, și ne-ar fi conservat cu atâta îngrijire în decurs de de aproape 20 vécuri, ca și biserica strămoșescă?

De aceea și ca urmași ai acelor fericiți părinți, și ca reprezentanți ai bisericii, aleși din partea clerului și poporului, d'er și ca fii buni și distinși ai acelei maice biserice, mare și sântă datorie avem, d-lor deputați, a conlucra cu toții la apărarea biserice, atât de cercările, ce o amenință, cât și la dezvoltarea, întărirea și mărirea ei, nu numai aici, în acest sinod eparchial, d'er și la toate alte ocaziuni, ce ni-se ofer, pentru-ca și prin lucrările noastre să se pră-mărescă Dumnezeu cel închinat în S. Treime.

După cari implorând și aici binecuvântarea Cerului asupra lucrărilor noastre, delcar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparchial pentru anul 1895 de deschisă.

Vorbirea Episcopului N. Popea

la deschiderea Sinodului din Caransebeș.

Preca Stimăților Domni deputați! Cu vie plăcere și bucurie vă salut ați din locul acesta, ca pe reprezentanții clerului și poporului nostru eparchial, întruniți în sinodul anual la episcopia noastră, pentru ca împreună să pertractăm agendele sinodale în înțelesul statutului organic, va să dică, pentru-ca împreună să desvoltăm o activitate rodnică și folositoare, promovând interesele cele adevărate ale diecesei noastre. Și mă bucur, domnilor, pentru prezența d-vostre, cu atât mai vărtos, că la sinodul anului trecut eu nu am putut lua parte și conduce în persoană pertractările sinodale, fiind, cum se știe, tocmai atunci dus la Budapesta pentru de-a lua parte la pertractările în casa magnaților asupra proiectelor politico-bisericești, de o parte, érá de altă parte, pentru-că grelele împrejurări, critica situațiune, în care fără vina noastră ne vedem aruncați, pretind o precumpănire serioasă, matură și temeinică a lucrurilor.

Scim noi, domnilor deputați, că fără dureri și necazuri, fără lupte grele nu putem trăi în lumea această, și că chiar viața noastră întrégă e o luptă continuă. Scim mai încoale, că omul trebuie să lupte, ca să învingă greutățile și pedecile, care îi stau în cale întru asigurarea existenței sale, stării sale spirituale și materiale și viitorului său între marginile posibilității. D'er, cu toate acestea, când el vede, că greutățile și necazurile îl copleșesc din toate părțile; când el luptă tot lupte grele numai

singur, fără nici un ajutor din vre-o parte, avisat numai la puterile sale proprii: atunci trebuie să-l dóră. Și apoi când mai vede, că chiar aceea, cari ar fi chemați să-l ajute și să-l sprijinescă în nisuițele sale drepte și leale, mai vărtos îl împedecă și îl zadarnicesc: atunci trebuie să-l dóră și mai mult. D'er el tot nu desperéză, ci punându-și încrederea în domnul puterilor, luptă mai departe.

Astfel, domnilor, a luptat biserica noastră orodoxă română, ca și nația, la care aparține dela începutul existenței sale pe acest pământ; astfel a petrecut ea în lungul și ră de vécuri mai tot zile negre, zile de suferință, érá zilele de bucurie, decât s'au ivit din când în când, au fost de tot rari, rari ca corbiți cei albi, și iute trecătoare, ca o clipită. Și ea n'a perit; ea stă și astăzi cu capul ridicat, gata de a înfrunta ori ce vijelie s'a mai descărca asupra ei, cu nădejdea în Dumnezeu părinților noștri, și în puterea și vitalitatea sa proprie!

Tot astfel luptă ea și astăzi, și trebuie să lupte din toate puterile, căci cei reuvoitori nu ne dau pace.

Vé aduceți aminte, domnilor deputați, că încă la sinodele noastre diecesane din anii 1892 și 1893 se făcuse amintire despre unele proiecte de legi ale regimului, foarte vătămătoare pentru autonomia noastră bisericească, ba chiar și pentru credința, datinile obiceiurile noastre strămoșescă, că în privința acesta s'au făcut propuneri, s'au ținut desbateri formale și s'au adus concluse în regulă, prin cari concluse se invitase arhierul, ca în conșețere cu ceialalți preasfințiți arhierii ai noștri, să apere la locurile competente drepturile biserice noastre. Noi arhierii, conscii de chemarea noastră arhierescă, am și stăruit cu tot-adinsul a ne implini această misiune scumpă, prin o reprezentațiune comună le dietă, cât și prin vorbirile noastre singuratic în casa magnaților. D'er durere! Tote nisuițele noastre în direcțiunea acesta au rămas zădarnice, toate argumentele noastre temeinice neconsiderate, toate temerile noastre implinite; căci aproape toate proiectele acelea, așa numite de reformă politică-bisericească, cu deosebire cele pentru căsătoria civilă, dreptul matrimonial civil și matriculele civile, cari mai mult ne apasă pe noi, deja au devenit legi sancționate, așteptându-se punerea lor în lucrare.

Nu se póte nega, că legile acestea conțin germenele destrăbălării și al înstrăinării poporului dela credințele sale, dela biserica sa și dela datinile și obiceiurile sale stămoșescă, cu un cuvânt, dela tot ce are el mai sfânt și mai venerabil pe acest pământ, și că urmările aceluora pot fi cele mai funeste pentru noi, decât nu vom fi la locul nostru, nu ne vom cunoșce poziția noastră, și nu ne vom afirma de aceea, ce suntem și trebuie să fim. Și noi ne vom pute afirma astfel numai atunci, decât vom ști feri poporul de urmările stricăcioase amintite; decât îl vom susține în iubirea și alipirea lui probată cătră biserica, în dati-

nile și obiceiurile sale strămoșescă; decât îl vom ști feri de spiritul modern al corupțiunii, care cu durere vedem, că tot mai tare se lătesce în lumea disă civilisată, în locul spiritului luminii și al adevărului, care ar trebui să fiă devisa vécului al 19-lea! Și eu cred, că îl vom și feri, rădă-mându-ne pe simțul cel bun, religios și moral recunoscut al poporului nostru, precum și pe interesul cel viu și bunăvoința factorilor noștri principali inteligenți.

Ce privește cursul regulat și momentele mai însemnate ale administrațiunii noastre diecesane, veți avé ocaziune, domnilor deputați, să vă convingeți din rapórtele speciale ale Consistorului nostru diecesan.

Pe lângă care implorând binecuvântarea de sus asupra lucrărilor noastre sinodale, declar sesiunea a doua a periodului nostru sinodal al 9-lea de dechisă.

„Cristos a înviat“ — oprit.

„Fóia de Dumineca“ din Timișóra primesce următoarea scire dela Chiseteu cu data de 12 Aprilie n.:

Desființarea corului, călcarea brutală a biserice, răpirea și profanarea praporului și a cărților bisericești din Chiseteu prin pașa Joanovits din Receaș, sunt deja violențe cunoscute; vin d'er acum în pripă și pe scurt a vé raporta despre o nouă și ne mai pomenită fără-de-lege comisă la porunca hidosului fibiriu, éráși în comuna Chiseteu.

În „Vinerea patimilor“ la 4 óre p. m., după-ce am eșit dela slujba d-dească „Punerea în mormânt“, cântăreții biserice și mai mulți cărturari din popor, în număr cam la 30 persoane, știind că corul vocal este sistat de presinte, hotărâră a se întruni în școla noastră confesională pentru a ne indeletnici și a cânta dênșii ritualele la Invierea Domnului de poimâne.

M'am dus și eu, și tocmai se cânta „Christos a înviat“, când de-odată ne pomenim pe neașteptate, că întră în școlă trei gendarmi înarmați cu baioneta pe pușcă, și într'un ton brusc provocă întrerumperea și sistarea cântărilor, apoi cu toții numai de cât se eșim și se párásim școla.

„Suntem cântăreții biserice și nu „corul vocal“ pe carele dór îl căutați d-vostre, cântăreții biserice suntem, căci la noi în sat și afară de cor mai tot poporul știe cânta frumos, și ne-am adunat să ne deprimem în cântări bisericești pentru s. Paști, cântăm tocmai „Christos a înviat“, și ei eu.

La acesta „führerul“ gendarmilor într'un ton rostit, iri răspunde:

Nici chiar „Christos a înviat“ nu-i eritat să cântați, pentru-că domnul solgăbiru a poronit ca în Chiseteu să nu se mai cânte nici un fel de cântare, fiă aceea chiar și bisericească. Mergeți afară numai decât, căci la din contră vé dăm afară.

Cedând forței am eșit cu toții din școlă, și mâhniți și intristați cum suntem de nouele rane ce ni-se fac și în Vinerea patimilor, ne întrebăm unii pe alții, óre mai avem noi Români autonomia și dreptul bisericești? ori că biserica noastră e scésă deja din cadrul religiunilor recepte și decât și „Christos a înviat“ e oprit și mai cânta în școla confesională óre mai putem spera a cânta și primări când va uvierea dreptății și pentru noi Români, în această patră?

Lue an Șeptena,
adm. protopop.

rătăcesc. D'er ce să vadă?... Într'un pesce dá de inelul nevetei sale!... Plin de bucuria ia el acum inelul și mergând cu dênșul, tot în sărite la nevasta sa, îi dîse zimbând:

— Draga mea Rêndunică! de acum vei vorbi cu mine, căci écă în sfârșit 'ți-am aflat și inelul!

Și vorbind o desmiardă și îi netezese bărbia, așa plin de sânge, cum s'a fost umplut pe mâni curățind pescele.

Nevasta, vădându-și inelul și auzind pe smeu ast-fel vorbind, deauna s'a prefăcut într'o Rêndunică cu gusa roșie și a sburat pe ferăstră afară.

Smeul, vădend'o că i sbóră de dinaintea ochilor, se repeđi iute s'o prinđă, d'er a prins'o numai de mijlocul cođii, care i-a și rămas în mână, érá Rêndunica se cam duse, rămânendu'i de atunci și până în ziua de astăzi cода ca o furcută, adecă numai cu penele, cari nui-le-a smuls smeul, și cu gusa roșie, cum a fost pătată de sânge.

V r a b i a .

Din cele mai depărtate timpuri și până nu de mult a fost vrabia ținută de cătră omenime, ca una dintre cele mai dăunătoare paseri. Causa acestei țineri a fost împrejurarea, că această pasere se nutrește mai cu sémă din pâne albă, făcend prin acesta mai mult stricăciune prin sémănturile ómenilor, și mai ales tómnă, când toate pânele sunt cópte. Drept aceea, în multe țeri i s'a declarat răsboi de mórte și totală nimicire. În multe locuri s'a hotărât, prin o lege parțială, ca fiă care econom se prindă o sumă anumită de vrăbii, ér acela, care nu se va supune acestei legi, sé fiă pedepsit. Și așa din toate părțile au început ómenii, mai ales țeranii, constrinși fiind prin lege, a prinde cu miile și a le nimici.

Și care a fost óre urmarea acestei nimiciri? A fost aceea, că imputinându-se vrăbiile, începura a-se înmulți tot soiul de insecte, precum: cărăbuși, păduchi de pom, omiđi, viermi și multe alte gângănii, cari începura a róde mai ales pometele astfel, că rar unde se putea afla un pomet nemân-

cat de omiđi și păduchi. Cei ce făcura legile, prin cari s'a declarat nimicirea vrăbiilor, se vede, că au luat în considerare numai stricăciunea, ce o fac acestea, n'au cugetat însă, după cum prea lesne se póte presupune, de loc și la folosul cel mare ce ni'aduc aceste paseri mâncăciose. E drept, că vrăbiile fac mari stricăciuni în pânele cele albe, nimiciind une-orî holde întregi. D'er decât vom lua în considerațiune, că tot aceste paseri primăvara prind și mâ-năncă mii și mii de omide, cărăbuși, vermi și alte insecte cu mult mai dăunătoare decât dênșele, curățind prin acesta pometele și punendu-le în stare de a poté produce fructe îndestulătoare, trebuie să concedem, că ele sunt, cu tótă dauna ce ni-o fac în pâni, de mare folos pentru pomete, ba chiar și pentru pâni. Acestă împrejurare s'a cunoscut mai pe urmă, și vrăbiile au fost apoi nu numai lăsate în pace, ci încă s'au căutat diferite mijloce pentru înmulțirea lor. Și acum fiă-care om inteligent știe, că decât n'ar fi vrăbii, nimeni n'ar fi în stare să cultive pometele din cauza omiđilor, cărăbușilor, viermilor și altor insecte

stricăcioase, căci neavend cine le curăți și nimici, s'ar înmulți peste măsură.

Despre vrăbie există la Români din Bucovina următoarea legendă:

Demult, demult, cinescic de când va mai fi fost și aceea, a răsărit în mijlocul unei păduri un stejerel, care începú a cresce cu încoțșorul și a privea cu dragoste la ceilalți stejari de tótă mâna, cari se aflau în jurul său.

Étă însă, că nu mult după-ce a răsărit stejarul acesta, vine o vrăbie și se aședă pe dênșul, măcar că avea unde să se aședă și în alt loc, căci pădurea era destul de mare.

Stejarul, vădend' acéstă obrăznicie din partea vrăbiei, se mâniă foc pe dênșă și îi dîse:

— „Măi vrăbie! nu veđi tu, că eu abia acuma de vre'o câte-va zile am răsărit; nu veđi, cât sunt de ténér, de crud și de slab; n'ai avut tu nicăieri în alt loc unde te aședă, decât numai pe mine?... Ia du-te de aici și aședă-te pe alt copaci, căci

Principele moștenitor al României comandant de regiment.

Mărti, 11 ale curente, la orele 10 dimineața — dice „Monit. Of.” — M. S. Regele, împreună cu A. S. R. Principeasa României, urmași de Casa militară, au mers călări la casarma dela Malmaison, unde A. S. R. Principele Moștenitor se afla pentru a primi comanda regimentului 4 roșiori.

La sosirea în curtea casarmei, Majestatea Sa a fost întâmpinat de D. general Poenaru, ministru de război; D. general Arion, comandantul corpului II de armată; și D. general Băicoianu, inspectorul general al cavaleriei. D. colonel Costescu, comandantul regimentului 4 roșiori, prezentă Suveranului raportul, după care Majestatea Sa și A. S. R. Principeasa trecură pe dinaintea frontului regimentului, așezat în linie, în aclamațiile caldurese ale trupei.

Comandantul corpului II de armată făcând cunoscut regimentului, că M. S. Regele, prin înalt decret dela 8 Aprilie, a numit pe A. S. R. Principele Moștenitor comandant al regimentului 4 roșiori, și sfârșind zicând:

„Să trăescă noul vostru comandant!”

Urale entusiaste întovărășiră aceste cuvinte ale generalului.

Apoi M. S. Regele, cu glas bărbătesc, rosti următoarele cuvinte:

„Astăzi este tocmai un an de când am rostit în acest loc, la sfârșitul inspecțiunii Mele, regimentelor de cavalerie ovine, cari sunt convinși că au rămas adănc întipărite în mintea corpului ofițeresc. Tot atunci m'am convins, că trebuie să fiă dat un nou indemn cavaleriei, spre a o ridica la înălțimea cerințelor tactice și a întinde activitatea sa. Multe îmbunătățiri s'au introdus în urmă în această armă, și, spre a-i da încă un mai mare avânt, am hotărât a încredința comănduirea regimentului 4 roșiori Moștenitorului Coronei. Nu mă îndoiesc, că vrednici veți fi de această cinste, care se se resfringă asupra întregii cavalerii, și că deșu va răsplăti acest semn de încredere a mea printr'o muncă statornică și o sirguintă trainică. Voi, însă, trebuie să desfășurați toate silințele spre a atrage în tot-d-a-una asupra văstră mulțumirea mea. În această așteptare, încredințez cu bucurie regimentul 4 roșiori Moștenitorului Coronei.”

A. S. R. Principele, luând comanda regimentului, dăse cu glas tare: „Trăescă Majestatea Sa Regele!” cuvinte, cari au fost exclamate cu numeroase urale, și apoi, în fruntea regimentului, defilă înaintea Majestății Sale.

La orele 11, Suveranul și Altețele Lor Regale s'au întors la Palat.

SCRIRILE DILEI.

— 15 (27) Aprilie.

Procesul Turdeilor. Tribunalul din Cluj la pertractarea trecută a celor 16 acu-

sați din Turda a constatat intrarea în valoare a prescripției, cu privire la publicarea „Adresei de aderență condamnatilor noștri”. Aderența însă e de însemnat, că a fost și a doua oară publicată în „Tribuna” mai târziu. Folosindu-se de acest argument, procurorul a recurs la curie în contra sentinței de achitare. Curia a decis în favorul recursului procurorului, a nimicit sentința tribunalului „și adispus nouă pertractare, deorece și pentru prima și pentru a doua, ori a treia etc. publicare a articolului — sunt într'o formă responsabilii autorii”. Pertractarea se va ține în 14 Mai n. și zilele urm. în Reduta din Clușiu.

— o —

Alegere de notar. Din Băsesci ni se scrie, că la 22 Mai n. c. se va face pentru a treia-ori alegerea de notar pentru cercul Băsesilor (în Selagiu), de care se țin comunele Băsesci, Tămășesci și Săliște. Cererile pentru acest post sunt a-se înainta până la 18 Mai n. c. fisolgăbirului Z. Kis Lászlo în Cehul Silvaniei (Szilágy-Cseh.) Scim, că la primele două alegeri Români s'au purtat foarte brav. La alegerea dintâi au ales pe un Român, care însă a renunțat la post; la alegerea a doua, deși au fost trei concurenți Români, fisolgăbirul n'a aflat cu cale a pune în candidația nici un Român, și așa pentru a scăpa de un Evreu, au sprijinit cu votul lor pe un Maghiar, care a și reușit. Acesta, cu numele Varga Kalman, fiind-că scia bine românesc și se părea a fi om drept, începuse a câștiga iubirea poporului, dăr după scurt timp a dimisionat și el, fiind ales în alt cerc, rămânând astfel ca pentru cercul Băsesilor să se facă alegere nouă de notar. În speranța, că de astă-dată va fi pus în candidația vre-un Român, corăspondențul nostru „Sentinelă” apela prin această la alegătorii români din acel cerc, rugându-i să se porțe tot atât de brav și românesc, cum s'au purtat și la alegerile trecute. Umbra-vor și de astă-dată printre alegătorii noștri cumpărători de suflete, cari cu vinars și promisiuni vor cerca să ademenească pe cei slabi de inger. Români însă să fiă Români și pe cei ce umblă să-i înșele, să-i huiduască din mijlocul lor, ca pe nisce oi riiose.

— o —

La Mureș-Uióra poporul trăiesc de mai mult timp în mari neînțelegeri cu d-l vice-protopop și paroch al lor, Benjamin Pop. Acestor neînțelegeri, după cum ni se scrie, s'a pus acum capăt prin hotărârea dela 9 Aprilie n. c. a Consistorului Metropolitan din Blășiu, în care se spune, că „tota cërta acesta e neintemeiată” Un comisar consistorial, ce era să se trimită din partea Consistorului pentru a constata starea lucrului, poporul n'a voit să-l primescă, și de aceea Consistorul declară acum în rezoluțiunea amintită, că alt comisar consistorial nu le va trimite, și afacerea o socotese ca încheiată.

Ministrul de externe al Germaniei a comunicat d-lui Gr. I. Ghica, ministrul român la Berlin, că vasele române „Elisabeta” și „Mircea” se vor bucura în porturile germane Wilhelmshaven și Kiel de cea mai amicală și favorabilă primire, și tot-odată, că ministrul german la București a fost însărcinat să aducă la cunoștința guvernului român că bricul „Mircea” este așteptat în ziua de 19 Iunie st. n. pe Elba, spre a lua parte la inaugurarea canalului de Nord, pe când încrușișătorul „Elisabeta” se va afla în Kiel la 17 sau 18 Iunie, spre a se uni cu vasele de război ale celorlalte națiuni.

— o —

Maghiarisare pe toate terenurile. În comitatul Zemplinului s'a pornit o mișcare, pentru de a-se maghiarisa numele localităților slave de acolo. Până acum 38 de comunități au hotărât să-și schimbe numele slave cu nume maghiare. Și acesta este cu o dovadă mai mult, că între Slavii din Ungaria sunt foarte mulți oameni slabi, cari nu mai pun nici un pond pe naționalitatea lor, ba încă sunt mândri de-a pute trece în tabăra maghiară. Exemple: Jeszenszky, Kosztenszky, și alte mii de „sky”.

— o —

Emigrare în România. Lui „Pester Lloyd” i-se scrie, că mai mulți muncitori din comunele Bătania, Cenade și Tornia (comit. Csanadului) vor emigra zilele aceste în România, unde capătă case și pământ dela guvern. Deja au emigrat și până acum 15 familii.

— o —

Manevrele împărătesc în Ardél. La finea săptămânii trecute șeful statului major F. Z. M. baron de Beck a studiat ținutul dela Huiedin și Orăști, pentru de a face-o propunere monarhului cu privire la marile manevre, ce ar avé să se țină anul curent în acele ținuturi. Conducerea manevrelor, cari se vor face de cătră corpurile de armată 7 (Timișóra) și 12 (Sibiu) va lua-o însuși Majestatea Sa.

Înmulțirea gendarmeriei. În urma mișcărilor socialiste, ministrul de interne a hotărât să înmulțească gendarmeria în comitatul Cenadului. În Csanád-Palota și Apátfalva se va înmulți fiă-care post de gendarmerie cu câte 5 gendarmi, în Macău cu câte 8, în Bătania, Kevevmes și Nádlac cu câte 4, în Kovácsháza și Apața cu câte 2 gendarmi.

— o —

Un episcop slav „bun patriot” maghiar. Comunitatea biserică evanghelică Stancoț din comitatul Trencinului și-a ales ca preot pe un anumit Crizsan, contra cărei alegeri protestară membrii maghiari ai comunității, zicând că preotul ales e panslav. Episcopul Frideric Baltik nimici alegerea, ascultând de protestul Maghiarilor, și trimise în numita comună pe un administrator maghiar. Nu e mirare deci, că Slovacii îl urăsc pe episcopul lor maghiarisat și că cu tot prețul ar voi să se scape de el.

— o —

Cinci-spre-zece perchișiții domiciliare. Eri s'au făcut în Budapesta cinci-spre-zece perchișiții domiciliare la conducătorii și membrii partidei social-democrate din Ungaria. Afară de acesta s'a făcut o reviziune și în editura țiarului „Népszava”. Poliția confiscă multe exemplare din broșura volantă intitulată „Un cuvânt cătră poporul ungar”, scrisă din incidentul procesului dela Szentés, intentat contra socialiștilor. Manuscriptul acestei scrieri volante însă nu s'a putut afla.

— o —

Archiducele Ioan Orth trăiesc. Foile streine aduc scirea, că archiducele Ioan Orth, care dispăruse de doi ani, ar fi trăind. El se fi călătorit anul trecut în Japonia, unde guvernul japonez l'a numit oficer de marină, dispus fiind pe lângă admiralul Ito. Orth, pe care Japonicii îl numesc *Orito*, a luat parte la mai multe atacuri pe mare cu Chinezii, dând proba de rară vitejie și caracter militar.

— o —

Bismarck despre Elsația-Lotharingia. Principele Bismarck, primind o deputația

din Colonia și mulțămindu-i pentru feliicitări, a dis între altele, că Dumnezeu a pus pe Nemți ca pe-o stâncă înaintea Francezilor, și câștigarea Elsației-Lotharingiei a fost o necesitate geografică pentru Germani, pentru ca să se apere de Francezi și să-i respingă, ca să nu năvălească până la Stuttgart.

— o —

Urcarea prețului cerealelor în România. Pe ziua de Mărti prețul grăului și al porumbului la Brăila a fost următorul: Grâu calitatea întâia: lei 9.30—9.60 hectolitru. Grâu calitatea a doua: lei 8.30—8.60 hectolitru. Porumbul curat se vinde dela lei 8.08—9.40 hectolitru. După cum se poate vedé, prețul cerealelor se urcă mereu.

— o —

Noua fabrică de bere Bragadiru. Dumineca trecută s'a făcut, cu mare solemnitate inaugurarea fabricii de bere înființată de d. Marinescu-Bragadiru pe terenul din capătul Calei Rahovei în București. Un imens număr de prieteni și invitați au luat parte la această serbare, care se poate numi încoronarea muncii și a spiritului de întreprindere. E de prisos — scrie „Timp.” — să spunem cu de amănuntul minunățiile acestei instalații unice în felul său în țara românească, fiind-că nu ne închipuim, că se va pute găsi om care, trecând prin București, să n'aibă curiozitatea de a se duce să vadă noua fabrică de bere a soților Bragadiru. Vom spune însă cine e omul, care o înființează. S'a dis de atâtea-ori, că d. Marinescu-Bragadiru este cel mai mare contribuabil din România, încât totă lumea a ajuns s'o scie; ceea-ce nu scie publicul, este cifra colosală, cu care este înscris în budgetul statului, al comunelor și al județelor acest frunț-ș al industriei române. Etă, de curiozitate, suntele plăți de d. Marinescu Bragadiru pe anul 1893—94, fiind-că datele oficiale pe anul expirat 94—95 ne lipsesc: Fiscul a încasat dela d. Bragadiru, în anul 1893—94, ca taxe asupra spiritului, următoarele sume: pentru spiritul produs în fabrica sa dela Bragadiru, lei 1.214,115, bani 90, ér pentru cel produs în fabrica dela Brăiloiu lei 441,305 bani 35. Vin apoi accizele comunale, impozitul fonciar pentru proprietățile sale urbane și rurale, patenta pentru diferite alte întreprinderi, taxele vamale pentru o mulțime de materialuri și mărfuri aduse din străinătate, plus decimile județene și comunale, cari toate se urcă la suma de 460.000 lei, ceea ce în total dă colosala cifră de 2.200,000 lei plătiți cătră stat, județ și comună într'un singur an. Decă vom adauge la această cifră și dările pe cari le plătesc astăzi fabrica de bere Luther, proprietatea d-nei Bragadiru, precum și cele pe cari le va plăti de aci înainte noua fabrică a d-lui Bragadiru, ajungem la cifra fabuloasă de peste patru milioane de lei pe an! Decă punem față în față această sumă cu cifra de 800.000 mărci pe cari o plătesc pe an Krupp, faimosul proprietar al fabricelor germane de tunuri și ghiulele, vedem, că uriașul dela Essen este un pigmeu pe lângă micul cofetar de odinioră Marinescu-Bragadiru. Etă unde duce sirguinta și priceperea!

— o —

Consultare. Atragem atențiunea Românilor brașoveni asupra consultării, ce se va ține mâne la orele 3 p. m. în Casina Română din loc. Ar fi de dorit să ia parte cât mai mulți la această consultare.

— o —

Inveninarea animalelor răpitoare și stricăcioase. Ministrul de interne a dat o ordinațiune privitoare la procederea, ce este de a se observa la inveninarea animalelor răpitoare și a acolora, cari cășunéază stricăciuni. Inveninarea acestor animale se poate face numai cu permisiunea autorităților. Permisțiunea este de a-se da, decă se constată, că animalele stricăcioase se ivesc în număr mai mare, fac daună suplicantului și el nu se poate scăpa de ele în alt mod. Autoritatea municipală atunci îi dă respectivului un certificat, pe baza căruia poate apăta din farmacia venin. Obiectele inveninate e iertat să se așeze numai în pă-

dără pădurea e destul de mare și de largă, ai unde ședé, cât îți va plăcé!

Vrabia, simțindu-se foarte atinsă prin cuvintele acestea ale stejarului, răspunse zicând:

— Etă, că mă duc, cum zici tu, dăr voi veni la tine, când vei fi pe patul morții și atuncea vei trebui să-mi dai semă pentru toate cuvintele tale de astăzi!

— Bine, bine! — răspunse stejarul du-te și mai degrabă să nu vii, decât numai atunci, când voiți eu pe patul morții, precum ai dis!

Vrabia a sburat și s'a dus... Dăr mult a trebuit, ca să aștepte până la mórtea stejarului, căci fiă-care stejar trăiesc nouă sute de ani, și anume 300 de ani cresc neîntrerupt, 300 de ani stă locului și se odihnesc, ér 300 de ani începe a da înapoi, a-i putredă inima dela rădăcină, a-se găuri pe dinăuntru, a-se usca așa că, când ajunge de 900 de ani, se risipește cu totul.

Și vrabia noastră a trebuit să aștepte, până ce stejarul, pe care s'a așezat ea, când acesta a fost ténér, a ajuns de 900 de ani.

Când a ajuns acumastejerul de 900

de ani, s'a dus vrabia la densus și i-a dis:

— Ți aduci aminte, când erai ténér și m'am fost pus pe tine, cum m'ai batjocorit de gēba de gebuța?... tu ai cugetat atunci, că decă te vei face mare, vei trăi cât lumea și ca tine nu va mai fi altul!... Dăr etă, că acuma te-ai risipit și eu mă scald în colbul tēu!... Tu din mare ce ai fost, te-ai făcut érăș mic, ér eu trăiesc și tot așa sunt, cum am fost și atuncea!...

Așa a dis vrabia, și după ce s'a scaldat în cenușa stejarului, sbură și se cam mai duse de unde a venit.

De atunci apoi, de când s'a întâmplat acesta, vrabiile, decă nici omenii, nici mățele și nici ulii nu le prind și le omóră, trăiesc mai mult decât ori și care altă pasere... trăiesc cu sutele de ani, de unde se vede apoi că vine și dicala cea foarte răspândită printre Români:

Vrabia e pui,
Dăr dracu scie de cându-i!

care se dice despre omenii cei mici de statură, însă mari de ani. Și vrabiile, când sunt foarte bătrâne, capătă pene albe, însă forma lor de vrabie rămâne.

duri, desigur și pe câmpuri și cel puțin 100 metri departe de drumuri. Cinci zile mai înainte primăriile au să fie încunoscinate despre acesta și cu trei zile înainte ele au să publice faptul acesta prin comunele respective. Unde se țin porci, înveninarea nu e permisă. După expirarea termenului, obiectul înveninat se nimicesce. Călcarea acestei dispozițiuni se pedepsește cu închisoare până la 15 zile și cu pedepsă în bani până la 150 fl.

—o—

Baronul jidan Hirsch cumpără moșii în Ungaria, și de acesta se bucură Maghiarii. El a cumpărat moșia dela Sân-Miclăuș a contelui Anton Apponyi, care cuprinde 3500 de jugere. Acum stă în tractare cu un anumit Aladár Iankovici pentru bunul mare dela Szeszely. Jidano-maghiarii, cum am dîs, se bucură de acesta; pîte că își vedă apropiindu-se de realizare planul lor de a-se înființa în Ungaria o a doua Palestină.

Un testament generos.

Dumineca Tomei a acestui an a fost pentru poporul român din Foventea, în comitatul Sibiiului, o zi de mare bucurie. Un distins și generos fiu al acestei comune, d-l Daniel R. Cordescu, cunoscutul director și întemeietor al institutului „Lumina” din București, după un timp de aproape 40 de ani de încordată activitate, petrecuți mai ales în România, s'a reîntors și stabilit zilele acestea în comuna sa natală, unde voesce să-și petrecă zilele bătrănelor.

În semn de recunoștință și iubire către comuna sa natală, d-l Cordescu întemeiează pentru biserica română din această comună o fundațiune de 20,000 corone. Această nobilă și generoasă faptă o aduce d-sa la cunoștința credincioșilor din Foventea în ziua de Dumineca Tomei, printr'un discurs plin de duioșie și sfaturi înțelepte, spunând între altele, că s'a întors în mijlocul acestor credincioși cu dorul și hotărârea, de-a lucra și de-a aduce toate jertfele posibile pentru înaintarea binelui obștească a fraților săi români din această comună. Vorbirea și-o încheie d-l Cordescu cu declarațiunea, că „va depune ca dar, în fiă-care an de-acuma încolo, în casa bisericeii câte una mie corone, spre a se da cu împrumutare, conform testamentului său”.

Ceți apoi următorul testament, care nu mai are lipsă de laudă, căci se laudă în de-ajuns pe sine însuși:

Testamentul Fundațiunii

Daniel și Alexandrina R. Cordescu.

În numele Tatălui, al Fiului și al Spiritului Sânt. Amin.

Pentru amintirea mea și a familiei mele în secolul, dăruiesc sântei Biserice române greco-orientale ortodoxe din Comuna Foventea (Föfeld, Hochfeld, Câmp-inalt, Câmpina) douăzeci de mii de corone și voesc, ca din venitul lor anual, din interese, să se dea, dela 1911 până la 1935, două părți la biserică, trei părți la școală, din o parte să se cumpere cărți și alte obiecte la școlarii români săraci, din o parte să se facă două parastase, la 17 Decembrie și la 20 Iulie în fiă-care an, când se vor împărți și ajutoare la săraci, er trei părți se vor adăuga în fiă-care an la creșterea capitalului. Tot dela acest an până la 1977, când capitalul a crescut, după calculele mele, la o sumă destul de însemnată, se vor da $\frac{1}{10}$ la școală, $\frac{2}{10}$ la biserică, $\frac{1}{10}$ la pomenire și $\frac{1}{10}$ la școlarii săraci, er $\frac{2}{10}$ se vor adăuga la sporirea capitalului, care ajungînd la 100,000, de aci încolo va crește numai cu $\frac{1}{10}$ în toți secolii. Când veniturile vor ajunge destul de considerabile, se vor pute face școle, spitaturi, asiluri de săraci etc., după cum se va afla, că e mai bine și mai folositor pentru omenire.

Tot-déuna la parastase vor servi trei

preoți, și se va da parochului dela biserica această 60 corone pentru serviciu, colivă, luminări și alte necesare, er celorlalți preoți câte 15 și cântăreților câte 10 corone. Restul să se împartă la săraci.

Comitetul administrativ al acestui fond va primi 5 procente din venitul curat anual, calculându-se, ca acest dividend să nu trecă niciodată peste salariul preotului paroch, care cu timpul se va pute urca numai până la 1600 corone.

Întemplantu-se, ca după timpuri cine-va să voiescă cu forța a dispune în alt mod, contra voinței mele, de această avere, sau când școla noastră confesională ar fi prefăcută în școală de stat, atunci totă partea cuvenită școlei, afară de partea școlarilor săraci, să trecă la biserică, și când s'ar ataca și această pentru alte scopuri, și s'ar schimba confesiunea, în cazul acesta următorii mei legitimi, cari ori și când au dreptul de control, vor intra ca proprietari în moștenirea întregii averi, er când nu s'ar afla moștenitori, atunci totă averea să trecă ca proprietate vre-unei societăți de bine-faceri române fiă de aci, fiă din Regatul român.

Făcut și scris de mine. Ați în ziua de Paști 2 Aprilie 1895.

Daniel R. Cordescu.

Pacea între China și Japonia.

Diarul german „Kölnische Zeitung” declară, că este în poziția de-a pute publica conținutul precis al convenției de pace încheiată între China și Japonia. Convenția sună astfel:

- 1) China recunoșce independența Coreei.
- 2) China renunță în favorul Japoniei la teritoriul sudic dela riul Yalu de pe peninsula Liau-Tung.
- 3) China renunță la insulele pescarilor și la Formosa.
- 4) Despăgubirile de rebel se statoresc cu 200 milioane taeli, cari sunt a-se plăti în cel mult 7 ani. Dacă suma se va plăti în timp de 3 ani, atunci nu se vor calcula procente, în cas contrar se vor adăuga și 5% ca interese.
- 5) Până la plățirea amintitei sume portul Wei-Hai-Wei rămâne în posesiune japoneză, și China are de-a purta spesele ocupațiunei.
- 6) China încuviințază deschiderea porturilor Tschung-Ting, Schi-Schi și Sutschu, precum și dreptul de-a prelucra materiale brute cu mașini străine în porturile deschise.
- 7) După ratificarea acestui pact se face o convenția comercială și amicală între ambele state.

„Kölnische Zeitung” asigură, că datele aceste sunt complete, corecte și precise. Decî scirile colportate prin diarele englese, cari anunță despre renunțări la ținuturi însemnate din internul Chinei, nu sunt adevărate.

O statistică a meseriașilor.

Din raportul oficios al inspectorului regnicolar peste școlele industriale pe anul școlastic trecut, 1893/4, estragem următoarele date privitoare la învățăceii industriași împărțiți după naționalități:

Cu totul au fost învățăceii industriași înscrși în școlele industriale din totă țera 67,534. Dintre aceștia, după naționalități: 49,536 sunt Maghiari (și Jidani), 8937 Germani, 2162 Români, 3968 Slovaci, 1618 Sârbi, 1183 Crioaiți, 122 Ruteni și 318 de alte naționalități.

Dacă împărțim pe învățăceii industriași români după comitate, aflăm că: 288 sunt în comitatul Timișului, 275 în comitatul Sibiiului, 255 în Caraș-Severin, 192 în comitat. Brașovului, 188 în al Aradului, 162 în al Hunedorei, 99 în comit. Albeilor inferioare, 89 în Murăș-Turda, 77 în comit. Clușului, 63 în Cînad, 62

în Biharia, 59 în comit. Sătmarului, 53 în comit. Solnoc-Dobeca, 52 în Sălăgiu, 44 în Torontal, 41 în comit. Făgărașului, 37 în al Bichiuului, 35 în Turda-Arieș, 34 în Bistrița-Năsăud, 33 în Târnava mare, 18 în Târnava mică, 2 în orașul Budapesta, 2 în comit. Ciongradului, 1 în al Pestei și 1 în comit. Odorheiului.

Dér datele acestea sunt în multe privințe scâlciate și întorse pe calapod unguresc. Așa în comit. Sabolciului 90 de învățăcei gr. cat. sunt înscrși toți ca Maghiari; în comit Sătmarului dintre 277 gr. cat. sunt puși numai 59 ca Români; în comitatul Maramureșului din 37 gr. cat. nici un Român; în Trei-scaune din 2 gr. cat. și 12 gr. ort. nici un Român. Așa dérá și la făurirea acestei statistice s'a favorizat elementul maghiar. Totuși constatăm cu bucurie, că chiar după datele aceste oficiose, avem 2162 de învățăcei industriași români. O sumă considerabilă este această și o înaintare foarte mare, decât ținem seamă de timpul cel scurt, de când au început și tinerii noștri a îmbrățișa această carieră și decât ne vom aduce aminte, că la noi în Ardél, după sistemul cel vechiu al țehului, tinerii noștri nici nu erau primiți la meserie. Vedem tot-odată cu bucurie, că cetatea Brașov dá în proporțiune contingentul cel mai mare, de 192.

Este de observat, că datele acestea privesc numai pe învățăceii aflători în atări localități, unde sunt școle industriale anume, er orașele și comunele, unde nu sunt astfel de școli, la compunerea datelor statistice nu s'au luat în considerare, și așa, bunăoară Blașul, Reșinarul, Orlatul, Năsăudul și alte locuri mai de frunte, unde încă vor fi mulți tineri industriași români, sunt de tot neconsiderate.

Peste tot luat, după Maghiarii în proporțiunea populațiunei vedem pe Germani, Slovaci și Sârbi mai bine reprezentați la meserie, ceea ce arată, că elementul român este la orașe mai puțin reprezentat. De aci urmază, că și în ceea ce privește drepturile politice, ba și în privința stărei materiale suntem încă inapoiati. Este bine meritat față de națiune acela, — fiă corporațiune morală, fiă personă singuratică, — care ajută și îndemna pe tinerii noștri la îmbrățișarea industriei, sporind prin acesta atât averea națională, cât și elementul român din orașe.

Cu această ocaziune nu putem lăsa neamintiți pe acei bărbați, cari au ajutat mai mult, în timpul din urmă, cu crearea de fundațiuni și alte ajutoare, la înmulțirea tinerilor noștri meseriași. În locul prim este fostul comerciant din Sibiu Andronic și alături cu el fericitul Mihail Stroescu, cari au făcut pentru meseriași români dela noi până acum cele mai mari fundațiuni; apoi fostul metropolit de piă memorie Dr. Ioan Vancea; răposatul preposit din Blaș Constantin Fapfalvi (Păpuc) și alții. Dintre corporațiuni în primul loc „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”; Asociațiunea pentru ajutoarea tinerilor meseriași români din Brașov; „Albina”, institut de credit și economii în Sibiu; Comitetul fondului grănițeresc din Năsăud și cel din Sibiu etc.

Asemenea ar pute și protopopiatele singuratică, despărțemintele „Asociațiunei Transilvane” și celelalte institute de credit și economii ale noastre, să dea în fiă-care an ajutoare la tinerii meseriași de pe teritoriul lor și atunci în câți-va ani am pute duplica numărul meseriașilor

români, și prin acesta am înmulți în mod considerabil elementul român din orașe.

Sibiannul.

Sciri telegrafice.

Seghedin, 27 Aprilie. Honvedul Veszélka, care numai de curînd împuscase pe un soldat și pe un vizitiu, fă osîndit la mörte de judecătoria militară.

Viena, 27 Aprilie. Comisiunea bugetară a camerei austriace discută asupra petițiunilor contra esportului și importului de făină. Cei mai mulți vorbitori vorbiră contra Ungariei, care suprimă industria de făină austriacă.

Berlin, 27 Aprilie. Conflictul capitalei Berlin cu guvernul german, în destiunea petițiunilor înaintate contra proiectului de lege privitor la resvratitorii, s'a înăsprit foarte tare. Președintele depeșă primarului din Berlin, că nu este permis să se trimită petițiunile la Reichstag.

Berlin, 27 Aprilie. Prințul Bismark refusă de-a primi reuniunile antisemite din Berlin.

Peking, 27 Aprilie. Stările sunt critice. Unii generali pretind continuarea rebelului. În cas decât se va ratifica convenția, atunci e témă, că se vor nase turburări în armată.

Producțiuni și petreceri.

Concertul cântăreței *Lula Gmeiner* nu se va ține la 8 Mai st. n., cum a fost anunțat, ci la 4 Mai st. n., din cauză că societatea filarmonică a anunțat asemenea un concert pe ziua de 8 Maiu st. n. Bilete și programe pentru concertul d-șorei Gmeiner se pot căpeta dela 29 Aprilie st. n. încolo în librăria Wilhelm Hiemesch și în sera de 4 Mai la cassă.

*

Concert în Călărași. Ni se scrie din Călărași (România): În 8 Aprilie s'a dat un concert-bal, în Salonul de recepțiune a Gimnasiului, pentru folosul elevilor săraci și al Externatului secundar de fete, sub patronagiul Dómnei *Elisa Alex. Varlan*. Concertul se încep cu cântarea feluritelor piese naționale, dintre cari nu a lipsit nici imnul național „Destéptă-te Române”. Declamără elevele Externatului diferite poezii, dintre cari sunt demne de amintit D-rele Sofia Șerbănescu, declamând „La icónă” și gentila *Elisa Bădulescu*, care declamă cu adevărat talent poesia hazliă a d-lui Th. Speranță: „Are Sabie”. — Plóiă de aplause au primit pe D-na *Nelli Cornea*, care cântă piesa de concert Faust, valse, de Liszt. I se oferi un buchet din partea Comitetului arangiator și un coșuleț frumos cu flori, de către ofierii garnisónei Călărași. D-na *Cornea* cântă cu atât succes, încât publicul a rugat-o să mai cânte ceva, după finea programei. Atunci avurăm fericita ocaziune a o asculta în una din compozițiile D-sale „Rhapsodie Roumaine”. D-l *Bădulescu* declamă cu mult talent monologul „O dorință”. Programul se încheie prin dansul Banul Mărăciune (bătuta), bine jucat de 12 elevi ai gimnasiului. Balul a fost cercetat de tot ce are mai bun Călărașul. — Cadrilul I. a fost jucat de aproape 40 părechii. Petrecerea a ținut până în zorii de zi. Venitul curat este 1000 de Lei.

HIGIENA.

Baia rece pentru bolnavi.

În numărul de Dumineca trecută am arătat povețele, ce le dá preotul Kneipp cu privire la întrebuințarea băilor reci pentru sănătoși. Aceste băi însă pot să le întrebuințeze de multe-ori și bolnavii pentru însănătoșarea lor. Se pôte face această mai cu seamă la bólele, cari încep cu friguri și cu lipsa de somn. Etă ce povețe dá preotul Kneipp în privința această :

Un foc de friguri trebuie stins; altceva nu ajută. Ori-ce foc se stinge cu apă; asemenea și focul, care stă așa dîcînd în flacări, se stinge prin băi reci complete. De câte-ori cine-va simte că-i arde corpul, să facă baie rece (friguri, inflamațiuni, tifus, etc.).

În timpul din urmă am cetit cu bucurie prin gazete, că mai ales în spitalele mai militare din Austria s'a început érašî a se trata cu apă unele bóle, ca tifusul. Ori-ce aprinderi séu friguri trebuie tratate cu apă.

Insé nu toți bolnavii sunt în stare a-se folosi de băile de puțină séu de basin. Unii sunt póte așa de slabi, că nu se pot mișca. Óre acești bolnavi séu fiá lipsiți de întrebuinta apei reci? Nicî de cum! Cei greu bolnavi, cari nu sunt în stare să facă băi, pot fi spálați pe tot corpul chiar în pat. Aceste spálații se repetă de câte-ori corpul are o căldură pré mare. Insé la acești greu bolnavi séu ne ferim a procede pré brusc cu apă rece séu prea multă de odată.

Îmi aduc aminte de un pacient, care a zăcut un-spre-zece ani și în tot timpul acesta a fost căutat de medici dér înzadar. După această persónă s'a vindecat cu ajutorul apei reci în șese săptămâni, medicul însuși mi-a declarat, că nu înțelege această minune. El m'a vizitat spre a șafia cum am procedat și cum am vindecat pe un om, în care erau prea puține semne de viață. Atunci i-am arătat procedeul meu cel simplu și esercițiile cu apă. Totul trebuie séu mérgă treptat și conform cu puterile pacientului.

Vai de acei nefericiți, cari zac bolnavi prin spitale séu prin casele lor și nu se pot mișca din pat de ce — două-deci de ani! Acestea sunt nise ființe demne de plâns. Eu sunt convins, că fórté mulți din acești ómeni séu femei, cari zac ani de zile în pat, pot fi vindecați cu apă, folosindu-o regulat, metodic și cu statornicie.

Băile calde.

Baia caldă se ia, ca și cea rece, de ómeni bolnavi și de cei sănătoși.

Când intri în apă, puțină séu fiá plină așa, încat sé-ți ajungă la gât. Sedî în apă 25—30 minute. Apoi treci iute într'o altă puțină de alătură, plină cu apă rece, în care te culci, ținînd numai capul afară. În lipsa acestei puțină, îți speli tot corpul cu apă rece. Acesta séu ție numai un minut. Apoi fără să te ștergi, te îmbraci repede și te plimbi, prin odaie séu afară, cel puțin o jumătate de ós, până ce se usucă și se încăldește corpul. Têranii pot imediat séu se apuce érašî de lucru. Apa caldă trebuie séu aibă o temperatură de 26—28 grade, la persóne mai în vîrstă de 28—30 grade R.

Eu, dîce Kneipp, nicî odată nu prescriu băi calde fără băi séu spálații reci. Apa caldă singură slăbesce, nu întăresce; ea face pielea mai simțitoare față cu frigul și cine-va se póte réci lesne. Apa caldă deschide porii, prin cari intră apoi aerul rece și urmările se simt după câte-va ósuri. Ori-ce inconvenient se înlătură numai prin baia séu spálațura rece; apa rece învioréză, întăresce și închidînd porii ne feresce de récelă, de bóla.

Și aci trebuie séu se observe bine măsura cuvenită. Multora le e frică de apa rece, dér deprinderea face totul. Cu timpul ori-cine simte o plăcere a trece din baia caldă în cea rece. Insé nicî odată séu nu se exagerese.

Recomand băi calde unor ómeni sănătoși, dér slabi, numai atunci, când ei nu pot suporta băile reci.

Insé după baia caldă trebuie séu facă spálațuri cu apă rece și astfel se deprind cu timpul a suferi și băile reci.

Persónelor viguróse, rumene la față, nu le dau mai nicî odată băi calde. Ș'apoi chiar lor le place apa rece ca pescelui. Le recomand insé persónelor mai tinere, anemice, nervóse și mai ales acelora, cari sunt predispuși la crampe, reumatism, etc. Recomand aceste băi mai cu deosebire mamelor, sleite și slăbite de timpuriu de tot felul de necazuri. E de ajuns, ca în fiá-ce lună séu ia o baie de 28 grade R., urmată de o spálațura rece, ținînd baia întrégă 25—30 minute. Cei predispuși la reumatism, podagră, etc., séu facă două băi deasemenea în fiá-ce lună.

În timpul verei, persónele mai tinere séu încerce numai băi reci.

Ómenilor slabi și mai în vîrstă le recomand, cel puțin odată pe lună, una baie caldă, de 28—30 Reaumur cu durată de 25 minute, urmată de spálațura rece. Ei se vor simți mult mai bine, după ce transpirația va deveni mai mare și circulația sîngelui mai vie.

Pentru bolnavi, băile calde urmăresc un scop indoit: Într'un cas au séu mărăscă căldura corpului; în al doilea, au séu contribuésă la topirea și scóterea unor materii, pe cari corpul bolnav nu este în stare séu le înlătore singur. E bine a se întrebuinta pentru bolnavi: *baia de flori de fîn*. Punem adecă un sáculeț cu flori de fîn într'o căldare cu apă fierbinte, lăsând séu fierbă cel puțin un pătrar de ós. Apoi golim căldarea în puțină cu apă caldă séu rece după trebuință. Acestă baie e cea mai nevinovată: este baia normală pentru încălđirea corpului. Chiar și ómenii sănătoși o pot întrebuinta ori când. Acestă apă desfundă radical porii și disolvă congestiunile. În locul florilor de fîn putem pune și o mână bună de *paie de fîn*, cari sunt a se fierbe timp de o jumătate de óra. Acestă baie are efect mai tare ca baia de flori de fîn și este escelentă la bóle de rinichi, de besică, pétră, reumatism etc. Pentru ómenii mai în vîrstă adevérata baie e *baia de molift* (brad). Luăm adecă ghimpí séu ace de molift séu brad prospete, ramure tăiate mărunt, și le ferbem într'o căldare cu apă o jumătate de ós, apoi facem cum am dîs la baia de flori de fîn. Baia de molift e mai slabă ca cea de paie de ovés, dér are totuși bune urmări asupra rinichilor și a besiceii, dér mai ales asupra pielii, pe care o învioréză și întăresce.

MULTE ȘI DE TOATE.

Țarul Nicolae I și 1 Aprilie.

Intr'o diminéță, șeful poliției de atunci, Buturlin, intră la Țarul Nicolae I, cu raportul dîlnic, și-i făcú cunoscut, că totul în oraș este în cea mai bună ordine.

Țarul se uită la el crunt și-i dîse:

— Pentru tine tóte sunt în regulă, și nu scii, că s'a rurat statua Țarului Petru.

— Cum? S'a furat?... dîse Buturlin spăriat. Dér eu n'am aflat nimic și vé rog sé-mi permiteți a mé duce îndată séu cercetez.

— Dute — îi răspunde Țarul, — și veđi, ca hoțul séu fiá prins în 24 de ósuri.

Buturlin plecá, fără séu se gândescă, că nimeni nu putea séu fure neobservat și séu bage în busunar o statuă călare colosală.

El găsi statua la locul ei, și, plin de bucurie, se întorse la palat séu anunțe împératului:

— Majestate! V'au informat greșit, căci statua e la locul ei!

Atunci Țarul începú séu ridă dîcîndu-i:

— Bine, Buturlin, nu scii, că astăzi avem 1 Aprilie?...

Glumă pentru glumă.

Domnul de Bièvre avea la curtea lui Ludovic XVI reputațiunea de a fi fórté glumeț, și de a întrebuinta adese-ori frase cu două înțelesuri.

Intr'o dî o plóie cu furtună îl surprinse pe drum; véđînd insé trăsura unui prietin, făcú vizitiului semn séu oprésă, spre a se urca și el, dîcînd prietenului: „Te rog dragă ia-mé în trăsura, căci sunt udat de tot“.

Prietenul se făcú, că nu pricepe și că această e o glumă de-a lui. Pe urmă făcú semn vizitiului séu plece, dîcînd lui de Bièvre, care rămăsese cu gura căscată: „Nu pricep, ce vréi séu dîci. O sé-mi esplícî máne...“

Răbdarea lui Clovis.

Clovis, celebrul șef al Francilor, se hotărise séu se creștinescă și pregătise totul spre a se boteza la Reims. Pe când episcopul Remi oficia botezul, scăpá din mână greul crucifix de bronz cu razele ascuțite, și el căcú peste piciorul lui Clovis sângerându-l și străpungându-l. Episcopul rămase mirat de atáta răbdare și 'și arată admirațiunea. Dér Clovis răspunde: „Credeam, că și această face parte din ceremoniile botezului“.

Solnițele cardinalului Alberoni.

Cardinalul Alberoni avea o prea frumoasă argintărie de masă, printre cari erau nise frumoșe solnițe în formă de animale. Un prietin îi luase împrumut una din ele în formă de tigrú, dér nu se grăbi séu 'i-o înapoeze, decăt peste șese luni. Servitorul care aduse înapoi cerú împrumut o alta, în formă de bróscă țestósă.

Cardinalul îl chemá, și-i dîse: „Sé spui domnului conte, că decă tigrului, care e cel mai repede animal, i-a trebuit șese luni ca séu întorcă bróscă țestósă, care e cea mai încetă din tóte, nu se va mai întorce nicî peste o sută de ani. Mi-ar plăcé mai bine séu nu iasă de aici“.

Poveste arabă.

Un Arab observá într'o dî, că i-se furase o pungă cu aur.

El bănui pe vr'unul din servitori séu, dér spre a se convinge bine, îi chemá pe toți și le dîse: „Astă-será, înainte de culcare, veți veni cu toții aici, spre a încerca judecata caprei, pe care veți atinge-o cu toții pe spate, și cel ce este hoțul se va dovedi prin aceea, că mâna i-se va înegri“.

Când veni séra, capra fú ascunsă într'o odaie întunecósă, după-ce stăpánul ei o înegrise pe spate cu funingine.

Toți servitori o atinseră pe rând, unul după altul; și la esire trebuiau s'o arate stăpánului.

Toți se speriară, véđînd că mânilor le erau negre, cu tóte că se sciau nevinovați.

În fine unul eși arătându-și cu mândria mâna albă.

— „Tu ești adevératul hoț, dîse stăpánul; căci din toți numai tu n'ai îndrăsnit séu atîngi capra pe spate“ — Ast-fel fú descoperit hoțul.

Luxul în lumea vechiă.

Scriitorul Andersen aduce următoarele date cu privire la luxul, ce domnia în Anglia în veacurile de demult: „În 1234 regele Henric III a durmit pentru întâia-dată pe saltea de paie (străjac); înainte de Henric, regii Angliei durmiau de obicei numai pe pământ. În 1246 casele din Londra în cea mai mare parte erau acoperite încă cu paie. În 1380 nu se scia încă ce sunt căhalele; în timpul iernei ómenii își desmórtiau trupul de frig încălđîndu-se numai la jar. Vin se vindea în timpul acela numai prin farmacia ca medicină. În 1340 orașul Londra a plătît ca contribuțiune 30,000 saci de lánă. Judecătorii și advocații se plătiau atunci cu piper și scórțișóră, deórece banii s'au bătut pentru prima-

dată numai la anul 1344, sub regele Eduard III“.

Turbarea póte proveni dela sine?

Și acm încă sunt mulți, cari cred, că turbarea póte proveni și de sine. Cu părerea acestora s'a ocupat nu de mult, în revista institutului pasteurian, d-rul Goldschmidt, ajungénd la conclusiunea, că turbarea nicî odată nu provine pe cale spontană, de sine, ci tot-déuna se lipesce dela un animal la altul. Ca esemplu instructiv servește marea epidemie de vite de acum trei ani de pe insula Madeira.

Pe insula Madeira sunt fórté mulți câni; de fiá-care locuitor vin doi câni. Cei mai mulți trăsesc rêsleți fără stăpán, în tocmai ca cei din Orient, și turbarea nu se constatase încă la ei. Locuitorii n'aveau ideă de ceea ce e turbarea, așa că atunci, când în Iunie 1892 turbarea a erupt pentru prima-dată între câni din Madeira, locuitorii insulei dîceau numai, că „o bóla óre-care“ a intrat în câni lor.

La începutul lunii Iulie turbarea trecú și asupra pisicelor și a caprelor. Periau dobitocele cu miile. Dintre cei 60,000 locuitorii ai insulei, 9,000 au căpétat turbarea; epidemia s'a sfîrșit după o jumătate de an, când fiá-cărui căne i-s'a pus botniță și au împușcat pe toți cei suspecti.

Cercetarea a constat, că turbarea a importat-o un căne adus din Lissabona. Goldschmidt a tras din acest cas următoarele interesante conclusiuni: 1) turbarea nu provine dela sine; 2) erupe tot-déuna cu mare vehementă în locuri unde până atunci nu se mai ivise; 3) epidemia se termină, decă toți câni bolnavi și suspecti seucid; 4) turbarea, după cum dovedesé experiențele epidemiei din Madeira, se sfîrșese une-ori și dela sine; 5) desvoltarea bólei e cu mult mai scurtă în astfel de locuri, unde până atunci nu se mai ivise.

Etatea Papilor.

Papa Leo XIII și-a sêrbat în 2 i. c., anul al 18-lea al pontificărei sale și al 86-lea al etății. Dintre cei 263 Papi, cari au domnit dela Petru încóce, numai 11 au guvernat mai mult ca 17 ani, și dela întórcerea Papimeii dela Avignon (1378) numai 16 Papi au trecut peste etatea de 80 ani.

Cel mai tîner dintre acești octogenari a fost Gregoriu XVI, care murise la 1846 în etate de 80 ani și 8 luni. Papii, cari dela 1378 încóce au ajuns la etățile cele mai înaintate, sunt: Clemente XI, în etate de 92 ani și Paul IV, care ajunsese a fi Papă cu 89 ani și muri în etate de 93 ani.

Despre Leo XIII se povestese, că el sigur speréză a ajunge etatea de 90 ani, de-órece această i-s'a profetî și în tinerețe.

Mai înainte se credea, că nicî un Papă nu va guverna 25 de ani, cât a guvernat Petru, Piu al IX-lea insé a guvernat 32 de ani.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețul unui esemplar e: 50 cr. séu 1 corónă, plus 5 or. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comanda se pot face la adresa: Traian H. Pop, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei“. Domnii abonenți ai „Gazetei“ își pot procura această scriere de-odată cu réinoirea abonamentului trilararú la fióid.

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: Povestiri economice despre grădînărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de Ioan Georgescu. O carte fórté folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vîndare la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov, și la autorul în Screei (p. u. Alsó-Porumbák).

Căendarul săptămânii.
APRIL are 30 zile. PRIER.

Table with 3 columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows include Dum., Lună, Marți, Mer., Joi, Vin., Sâmb.

până la 45.— or. ușoră dela 45.— or. până la 45. 1/2 or.

Marfă sârbescă, grea dela 46.— or. până la 46. 1/2 or. Transito, mijlociă grea dela 45.— or. până la 46.— or. transito ușoră dela 44. 1/2 or. până la 45. 1/2 or.

Porcii îngrășați de unu anū dela — or. până la — or., îngrășați cu cucuroz dela — or. până la — or. Cântăriți la gară cu — or. la până — or.

Bursa de București
din 24 Aprilie n. 1895.

Table with 4 columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu banț gata. Lists various bonds and bank values.

Table with 4 columns: Banca, Div. fr., Val. v., Val. n. Lists bank dividends and values.

SCOMPTURÎ:

Table with 4 columns: Banca, Val. v., Val. n., Val. c. Lists exchange rates for various banks and locations.

Cursul la bursa din Viena.
Din 26 Aprilie 1895.

Table with 2 columns: Val. v., Val. n. Lists stock market prices for various securities.

Cursul pieței Brașov.
Din 27 Aprilie 1895.

Table with 3 columns: Val. v., Val. n., Val. c. Lists market prices for various goods like flour and oil.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier.**

Se caută
pentru Brașov un guvernor (Erzieher) serios, român, sciind și limba germană, care să dea instrucție de clasele primare la doi băeți, și să supravegheze educațiunea lor. Condițiune, ca să locuască în casă.
A se adresa la administrația „Gazetei Transilvaniei”. 685.2—2

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 24 Aprilie n. 1895.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea, Prețul per 100 chilogr., del. până. Lists prices for various seeds and grains.

Prețurile cerealeor din piața Brașov.
Din 26 Aprilie st. n. 1895

Table with 3 columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valutaa. Lists prices for various types of grain and flour.

Tergul de rimători din Steinbruch.
La 22 Aprilie n. 1895

Starea rimătorilor a fost de 150.998 capete, la 23 Aprilie au intrat 3521 capete și au eșit 1502 rămânându la 24 Aprilie un număr de 153.017 capete.
Se notéză marfa: ungurescă veche, grea dela 45.— or. până la 45. 1/2 or marfă ungurescă tineră grea dela 47. 1/2 or. până la 48.— or., de mijloc dela 46.— or. până la 47.— or. ușoră dela 46.— or. până la 47.— or.
Marfă țărănescă grea dela 45.— până la 45. 1/2 or. de mijloc dela 44. 1/2 or.

Licitațiune minuendă.
In 14 Mai st. n. a. c. se va da în întreprindere prin licitațiune minuendă edificarea unei biserici de piatră pentru comuna bisericăscă gr. cat. Sângeorgiul de Câmpie, în comitatul Clușului (p. u. Uzdi-Szt.-Péter, cea mai apropiată gară a căii ferate: Kis-Sármás).
Prețul de strigare 4500 fl.
Comuna ofere piatră, cărămida, năsipul necesar, căratul materialului, precum și câte 10 lucrători pe zi în timpul cât va dura edificarea.
Concurenții, cari au a se presenta la termenul de mai sus orele 9 a. m. în fața locului, vor trebui să depună un vadiu de 10%. Antrenorul va ridica prețul în 3 sau 4 rate, după cum vor înainta lucrările edificării.
Planul și preliminarul se pot vedé la d. l. Ludovic Simon, marele proprietar român din acea comună. 2—2

Orele de cassă dela 8—1.
„ALBINA“
INSTITUTŪ DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOVŪ
Giro-Conto la banca Anstro-Ungară. Cec-Conto la postă Nr. 505.
primesce depunerî spre fructificare pe lângă 4 1/2 % netto, solvindî însași darea de interese;
scontéză polite comerciale cu 5 1/2 %;
accordă împrumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 % sub cele mai avantajoase condițiuni;
deschide credite în cont corrent
accordă împrumuturi pe hârtii de valoare, monede, giuvaere și mărfuri cu 6 %;
cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valoare indigene și străine, în specialul de cele românesco;
răscumpără fără nici o detragere cupone, escomptéză cupone înainte de scadență, și
cumpără cu cel mai urcatu preț cupone dela efecte române;
efectuéză în modulul celu încasării și plăți pe pietele din țară și mai culantă în casă și plăți streinătate;
esecută în comisiune ori-ce însărcinări de bancă sub cele mai ieftine condițiuni;
închirieză magazine și locuri libere de depou, pe teritoriul său strada Gării Nr. 45, care, situatū nemijlocitū lângă gara drumului de fier de statū, e legatū prin șine proprii cu acesta și investitū cu dreptul de vămuire și cântărire oficiosă prin organele drumului de fier de statū;
primesce în calitatea sa ca reprezentanță principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte pentru asigurări pe viață sub condițiunile favorabile, particulare a acestei societăți.
Onorabilelorū administrațiunii de fonduri și p. t. D-lorū capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale
Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“
ale cărorū cupone se răscumpără semestrulū fără nici o detragere, și cari se află de vândare în cursul zilei a bursel din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corone. Comparandū cursurile și produsulū celorlalte efecte indigene, se pôte sustinea cu totū dreptulū, că
Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%
suntū adă relativū cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.
Bonitatea absolută a foncierelorū „Albina“ e garantată prin valorea celu puținū întreitū a ipotecelorū pe baza cărora se esmitū, prin fondulū specialū de asigurare a scrisurilor fonciare care e de fl. 200 000 și în fine prin totalitatea ori și cărei alte averi a institutului.
23 - *

Am onore a aduce la cunoscinta publica, ca cu ziua de astazi **am deschis in Brasov la casa mea proprie, Calea garei Nr. 41**

un depositu de bere,

sub conducerea Domnilor

Bognar & Szantó.

Acestu depositu principalu va continé tote specialitatile de bere, ce produc beraria din Schwechat si Steinbruch in butoie si butelii, calitatea cea mai buna si prospeta.

Vandarea cu preturile originale.

Numai acelea butelii cu bere, a caror dopuri si vignete vor fi provédute cu marca alaturata, suntu a se considera ca productulu meu.

Telephon Nr. 124.

Cu tota stima:

Anton Dreher.

679,8—9

„Incuragiatii pe adevéراتii industriași!”

ANUNȚ.

Am onore a aduce la cunoscinta on. public, ca **mi'am deschis**

o croitorie barbatesca,
in Brasov, Strada Porti Nr. 6, etagiul I.

unde se confectionéza orice fel de haine barbatesci, dupa sistemele cele mai noue.

Dupa o praxa mai indelungata in strainatate si in scola de croiala din Budapesta, mé pun in pozitie a cores punde cerintelor On. Public, atat prin croitul meu dupa moda cea mai noua, eat si printr'o lucrare consciéntiosa, fina si prompta, pe langa preturi moderate.

Rog pe On. Publ. a mé incuragia cu cercetare cat mai numeroase, asigurandul, ca il voi multumi in tota privinta.

Cu tota stima:

GEORGE BUCÁ,

croitor barbatesc,
in Brasov, Strada Porti Nr. 6. etagiul I.

1—3

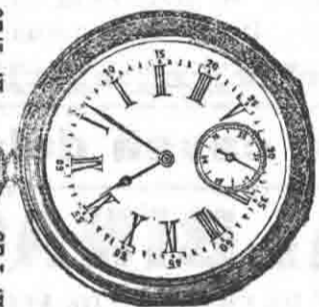
Preturi moderate.

Croiala universală.

Președintele șefilor

Nu se mai oferă
in viață nici-odată ocazia
ca numai fl. 4.25 cr. cumpere
o colecție splendidă de

10 bucati
fl. 4.25

1. cunoscut de busunar Pri-ma Anker-Remontoir umbra precis, si cu garanție de 3 ani.
2. lanț imitatie d'aur pan-cer, cu inelă de siguranță și carabină.
3. inele imitatie d'aur cel mai nou fason, și cu similitudinant imit. Tur-chis și rubine.
4. nasturi de manjete, aur și dublé, glosate, cu mecanismu patentat.
5. acți cu broșă pentru dame foarte frumos, fasonu de Paris.
6. nasturi pentru Chemisette imitat d'aur.
Tote aceste 10 obiecte practice costă in total numai fl. 4.25 cr. Pe de-asupra o surprindere extra gratis pentru suveniru la firma mea.
Comandați inté, până se mai află obiecte, ca astfel de ocazie nu se mai lves'e.
Trimiteri se efectueza ori și la cine cu rambursă. Cui nu-i convine obiectele primescé banii înderéti, așa ca pentru cumparatoru este eschis ori și ce Risico.
Se póte cumpéra dela unica firmă de ciosornice

Alfred Fischer,
Wien I. Adlergasse 12.

660,6—6

INVITARE

a p. t. delegatilor casei cere-cuale din Brasov pentru ajutorare de bolnavi la a il adunare generala ordinară, care va avé loc in 5 Mai 1895 la 2 ore p. m. in sala statului.

Ordinea de zi:

1. Raportul directoratului asupra activitatii casei in anul 1894.
2. Raportul comitetului de supraveghiare și conelus asupra raportului și asupra inchecerei conturilor prezentate de directorat și conelus asupra absoluturului.
3. Alegerea membrilor suplenti din directiune, membrilor din comitetul de supraveghiare și comitetului de arbitragiu.
4. Propuneri eventuale din partea membrilor (propunerile trebuiesc inaintate cu cel mult 24 de ore inaintea adunării generale in scris in primirea d lui președinte).

Brașov, 19 Aprilie 1895.

Neustätter,
președinte.

Celă mai bună mijloc
contra Pleștigilor, Pară-
șilor, Gândacilor de bucatării,
Molii, Păstăii, etc. etc. etc.

Zacherlin

are efect miraculos! Nu există altu mijlocu de a prăpădi ori și ce insecte, de aceea are renume in tota lumea; și e forte cautatu. Semnele sunt: 1) Sticla sigilata. 2) Numele: „Zacherlin.”

Se află de vandare in Brasov: La Domnii J. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoții, Emil Per, Karl Irk, Franz Kelemen farmacistu, Julius Müller, Carol Schuster farmacistu, Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacistu, Carol Töpfer, Julius Hornung farmacistu, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farmacistu, Victor Roth farmacistu, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioan Dușoiu et Fiu, Fritz Geisberger, Heiner Herrmann, K. Zerbes. — In Făgărașu: La Domnii: Richard Gleim farmacistu, M. A. Gräser, I. Iarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer, Jacob Fleisig. In Cohalmu: La Domnii: Ernst Wolff, Eduard Victor Melas.

Ajutoru grabnicu și siguru

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijloculu celu mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucilor și a sângelui și pentru promovarea unei miștuirii bune este deja pretutindene cunoscutulu și plăcutulu

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsamu preparatu cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedesce ca forte folositoru in contra tuturor greutăților de mune și cămăcel de stomachu, lipsa de apetițu, rigălele, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenitu acestu balsamu acum unu singuru și doveditu **medicamentu de casă popularu.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.
Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, ca fii-care sticla cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparatu după receta originală, este învelitu in hârtia grosă albastră, care poartă in lungulu ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—34 in limba germană, boemă, ungaru și francezulu, și cari suntu provédute cu alaturata marcă a fabricii luată sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam
Veritabilu se póte procura numai in
Depositulu principalu alu producătorulu
B. Fragner,
Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.
In **Budapesta:** la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și tote farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositu din acestu balsamu de viață.

Totu de acolo se póte avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicamentu siguru și pria mii de scrisori de mulțămire recunoscutu in contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acéste se întrebuintéza cu succesu siguru la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea iutercării copilulu, la abscese, ulcere, pustule cu puroi, caruncule, copturi la unghie, la panaritiu, ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă in timpululu celu mai scurtu; la casuri iuse, unde s'a formatu deja puroiulu, absorbé baba și o vindecă in timpululu celu mai scurtu fără dureri.

In cutióre á 25 și 35 cr.

FIȚI atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se întéza forte desu, facu pe fii-cine atentu, ca singuru numai la mine se preparéza după receta originală. Acésta este numai mai atunzi veritabilă, decât cutióre le din me alu galbinu, in cari se punea, suntu înfășurate in hârtia roșă pe care se află tipărită in 9 limbi explicațiunea cum se întrebuintéze, împachetate și in cartone vinete, — cari suntu provédute cu marca fabricii de mai susu.

Balsamü pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probatu și prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea auđulu greu și spre redobândirea auđulu perdutu. **1 Flacon 1 fl.**